

SPORAZUM-NO

Gotovo: v nekem smislu je veliko bolj poenostavljeno v togo diriganem gospodarstvu s planskimi nalogami ali pa v povsem liberalnem tržno-kapitalističnem gospodarstvu, kjer si pač lastnik dovoli takšne ali drugačne špekulacije. Toda mi smo se odločili za svojo lastno samoupravno socialistično pot, pot, kjer gre za cilj, za čimboljši gospodarski dosežek, pa tudi za dosledno izvajanje demokratičnih načel delavskega samoupravljanja na tej poti. Sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana, okrog katerih se moramo do konca leta sporazumeti, je vsekakor eden izmed važnih vzvodov tega skupnega odločanja zaradi skupnega dela in skupnih ciljev.

Če pravimo skupnega odločanja, skupnega dela in skupnih ciljev, seveda ne mislimo poenostavljati stvari tudi mi. Nobena smisla ne bi imelo soodločanje, če bi bilo vse odločeno že vnaprej, če bi eden odločal za vse in bi to označili za skupno odločitev. Nasprotno: vsa naša revolucija, vsa naša dosedanja samoupravna praksa, ki je postala zanimiva novost za ves svet, še posebej pa najnovejša zakonska ureditev združenega dela z vsemi temeljnimi organizacijami združenega dela — morajo nujno razviti široko razpravo in soodločanje. Šele, ko so odločitve jasne in sprejete v vsaki enoti, lahko gradimo stavbo odločitev tudi v višjih nadstropjih, vse do strehe. Zato naj bo sporazumevanje o temeljih plana v naši Iskri tudi res sporazumevanje. Le če bo sleherni delavec čutil, da so odločitve tudi njegove, bo za njimi res stal in vsaka delovna enota, vsaka delovna organizacija v našem Združenem podjetju bo čutila, da je dejansko enakopraven del naše velike in sestavljene delovne skupnosti. Pri takem postopku bodo odpadli vsi poznejši izgovori, češ, naša enota je preobremenjena, mi delamo za druge, naloge bi bilo treba porazdeliti drugače... Sporazumevanje pa tudi pomeni, da se vsak vsaj nekoliko prilagodi drugemu, da res vsi delamo za enega in eden za vse!

Rekli smo: skupno delo in skupni cilji. Prav to, da hkrati govorimo o sporazumevanju, pa, seveda, brez rokavic odkriva resnico, da so dela, ki jih opravljamo, vendarle še kako različna, kajti drugače se o njih ne bi bilo treba sporazumevati. Ob tem prizadevanju je zato toliko važnejše, da smo si edini glede meril za vzajemno primerjanje različnih del. Tako še in še prihajamo do vprašanja čim bolj ustreznega plačevanja po delu, čimbolj objektivnega in hkrati subjektivnega vrednotenja delovnih nalog, upoštevajoč seveda, da pa čisto vseh nalog ni mogoče programirati vnaprej, kajti sicer bi ustvarjalno iskalstvo odpadlo. Da bi se delovni kolektiv tako dokopal do vsaj kolikor toliko pravičnih meril v vrednotenju različnih del, pa je potrebna med vsemi tudi dokajšnja stopnja strpnosti in vzajemnosti spoštovanja neglede na razliko v značaju dela.

Morda je potrebno celo še nekaj več: to, kar smo sicer že

(Nadaljevanje na 2. strani)

ERO V DRŽAVAH ANDSKEGA PAKTA

Temeljni kamen za tovarno v Ekvadorju

Dne 3. decembra so v predmestju ekvadorskega glavnega mesta Quita v navzočnosti ministra za industrijo te države in naših predstavnikov svečano položili temeljni kamen za novo proizvodno dvorano, kjer bo nekako čez leto dni stekla poleg montaže tudi proizvodnja električnega ročnega orodja po Iskri tehnologiji.

Mešana družba Iskraemec S. A. s kapitalom Iskre in CFN (Corporacion Financiera Nacional) se je v skladu z že pred leti sprejetim načrtom odločila za obsežno proizvodno investicijo, ki bo obsegala pet stopenj. Po programu so sedaj pričeli z gradnjo osrednjega proizvodnega prostora, kasneje pa bodo prešli tudi na potrebna skladišča in upravne stavbe v skupni izmeri 2.000 m². Temeljni kamen so položili na kraju ob 5. kilometru ceste Panamericana pri Quitu — edine kontinentalne ceste, ki povezuje dežele vseh treh Amerik.

Podjetje Iskraemec (Iskra Herramientas Electromecanicas del Ecuador S. A.) je bilo ustanovljeno 1975. leta po določilih mednarodnega natečaja. Dežele andskega pakta (Ekvador, Venezuela, Kolumbija, Bolivija in Peru — Čile je lani izstopil) so se namreč pred leti dogovorile za tesnejše vzajemno sodelovanje in delitev proizvodnje. Tako je ekvadorska država dobila po cartagenskem sporazumu izključno pravico, da organizira v svoji državi za vse dežele andskega pakta več specializiranih proizvodenj, med drugim tudi proizvodnjo električnega ročnega orodja, za katerega obstaja veliko povpraševanje spričo nagle industrializacije teh držav v razvoju. Razpisnega mednarodnega natečaja za organizacijo te proizvodnje s celotnim know-how se je udeležila tudi Iskra in bila izbrana iz vrste svetovnoznanih proizvajalcev. Pred dvema letoma je bila tako ustanovljena mešana družba Iskraemec. Finančni vložek sta prispevala Iskra z 49 % deležem in CFN z

51 % večinskim deležem kapitala. Podjetje Iskraemec je dve leti sestavljalo celotni sortiment polprofesionalnega in profesionalnega električnega ročnega orodja, čigar sestavne dele je dobavljala kranjska Iskra in njena švicarska tovarna Perles. Sestavljeno električno ročno orodje je Iskraemec nato prodajala v Ekvadorju in vseh državah andskega pakta s carinsko zaščito domače proizvodnje v skladu z načrtom, ki ga je odobrila komisija andskega pakta v Limi.

Dosedanja montaža na robu mesta Quita je potekala v zasilnih prostorih. V novi proizvodni dvorani, v kateri bodo montirali tudi druge Iskrine stroje in opremo, bodo prešli na sodobno vrhunsko tehnologijo, hkrati pa bo tovarna pričela postopno sama izdelovati nekatere sestavne dele, ki jih bo vsako leto več. Že naslednje leto bodo v Iskraemecu izdelali približno 35 tisoč raznega električnega ročnega orodja.

Iskraemec je prva naša proizvodna organizacija v Južni Ameriki, zato so vse okoliške dežele izredno pozorne na delovanje novega podjetja. S tem mednarodnim sodelovanjem, ki sodi v okviru pomoči deželam v razvoju, si je naše podjetje tamkaj že pridobilo svetovni ugled. Seveda si zato naši strokovnjaki zelo prizadevajo za nagel in tehnično dovršen zagon nove proizvodnje, kajti uspeh nadaljnega poslovanega prodora Iskre na južnoameriško tržišče je vsekakor odvisen od uspeha Iskraemeca v Ekvadorju.

Marjan Kralj

V Münchnu je bila od 22. do 26. novembra odprta mednarodna trgovinska razstava s področja elektronike „Productronica 77“. Številnih demonstracij in drugih prikazov najnovejših dosežkov v sejamskih dvoranah bavarske prestolnice se je udeležil tudi naš sodelavec. (Podrobnosti z razstave prihodnjič)

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

Kako iz začaranega kroga izgub?

Industrija široke potrošnje se vse od ustanovitve bori kar s kronično boleznijo slabih finančnih rezultatov. Pomočnika glavnega direktorja Petra Grčarja, smo prosili za razgovor o tem vprašanju. Že na samem začetku nam je rekel, da bo v izjavah pogumen, da bi tako čimbolj realno odgovoril na naša vprašanja.

Kje so po vašem mnenju in vaših izkušnjah vzroki za izgube. Kadarkoli govorimo, ali beremo o teh vprašanjih, najdemo zelo različne razloge v odgovorih. Kje pa vi, kot ekonomist, vidite vzroke?

V tisku in na različnih sejah najdemo običajno kot odgovor za negativne finančne rezultate zelo različne, včasih prav nasprotujoče si razloge.

Če je izgubo v neki delovni organi-

Na proslavi 20-letnice TOZD Tovarna elektronskih merilnih instrumentov v Horjulu je govoril predsednik skupščine ZP Iskra in prvi direktor tovarne Vladimir Klavs.

Uporaba zakona o združenem delu

Zaradi aktualnosti v zvezi z uporabo zakona o združenem delu smo tudi za Iskro pripravili skrajšan povzetek mnenj komisije Skupščine SFRJ, kot jih je le-ta sprejela v zvezi z izvajanjem zakona na svoji seji 27. oktobra 1977.

Že kar uvodoma je treba poudariti stališče, ki ga je zavzela komisija glede na številna poslana ji vprašanja, v zvezi z določanjem osnovne dejavnosti, ki jo lahko opravlja temeljna organizacija. Treba je izhajati iz pomena, ki ga temeljna organizacija v združenem delu ima, in vloge, ki jo ima temeljna organizacija v delovni organizaciji. Zavedati se moramo, pravi tolmačenje, da je temeljna organizacija v smislu zakona osnovna celica združenega dela, v kateri delavci uresničujejo svojo pravico dela z družbenimi sredstvi in je ta temeljna organizacija delovna funkcionalni del delovne organizacije, ki mora delavcem omogočiti, da upravljajo s svojim delom in združenim delom v celoti.

Zakon o združenem delu je v členih 320 in 346 določil vlogo temeljne organizacije v delovni organizaciji. Po teh določilih je temeljna organizacija del delovne organizacije. V delovni organizaciji so dejansko temeljne organizacije med seboj povezane s samim proizvodnim procesom in sistemom poslovanja ter skupnimi interesi, zlasti pri ustvarjanju skupnega rezultata dela. Kakšen delež bo pri tem dejansko predstavljala taka temeljna organizacija v okviru celotne delovne organizacije, bo, kot so nam pojasnili v komisiji, odvisno predvsem od dveh dejavnikov: 1. — od tehnološke ravni v podjetju in 2. — od interesa razvoja delovne organizacije in njenih posamičnih sestavnih delov. Na tej osnovi je tudi zakon o združenem delu določil, da temeljna organizacija lahko opravlja samo osnovno dejavnost, druge, dodatne ali stranske

dejavnosti pa le pod pogoji, ki jih postavlja člen 411 tega zakona. Bistvo tega stališča, ki je v tem, da temeljna organizacija lahko opravlja le eno osnovno dejavnost, narekujejo že razlogi družbenoekonomskega in samoupravljalnega značaja, saj je vsekakor najbolj naravno, da se v temeljni organizaciji združenega dela povežejo delavci zato, da bi proizvajali prav ta izdelek. Ker pa so seveda, kljub splošnim pogojem družbene delitve dela nekatere organizacije združenega dela, pa tudi temeljne organizacije tehnološko, pa tudi sicer, zaradi potreb organizirane tako, da bi morale opravljati tudi druge stranske dejavnosti, je zakon predvidel tudi te možnosti. Te stranske dejavnosti se torej lahko opravljajo v okviru delovnih enot, kot sestavnih delov temeljnih organizacij.

To bi bilo gotovo jasno kot načelo, toda pojavljajo se dileme, kaj se torej smatra za osnovno dejavnost neke temeljne organizacije. Odgovorni od komisije so se tu postavili zelo odločno na stališče zakona, ki opredeljuje vlogo in mesto temeljne organizacije v okviru delovne organizacije, oziroma širše v okviru družbene delitve dela sploh. Temeljna organizacija „naglašajo“ ne more biti organizirana na tak način, da bi lahko prevzela funkcije delovne organizacije, oziroma da bi se sčasoma sama prelevila v delovno organizacijo. Celo v primeru, če imamo opravka s povezanostjo delavcev v enotnem delovnem procesu, se ustanavlja delovna organizacija, a s funkcijami, ki pripadajo temeljni organizaciji. Prav z organiziranjem temeljnih organizacij je treba omogočiti procese, ki v praksi pomenjajo stvarne integracije dela delavcev, v delovni organizaciji, oziroma združenem delu. Posebej so pri tem opozorili, da so potemtakem nesprejemljive težnje, ki se ponekod na terenu pojavljajo, namreč, da se temeljne organizacije

(Nadaljevanje na 2. strani)

zaciji analiziral nekdo izven te delovne organizacije, v večini primerov najde vzroke znotraj podjetja, v njegovem poslovanju, oz. anomalijah. Če pa vzroke izgub analizirajo ljudje iz delovne organizacije, ki ima izgubo, pa navajajo navadno tiste razloge, ki niso odvisni od njih, torej zunanje, ki naj bi bili „višja sila“, kot na primer recesija, nelikvidnost, prevelika obremenjenost z dajatvami, cene reproductivnega materiala in tako naprej.

Nekaj let nazaj je bila vseh izgub navadno kriva nelikvidnost — se pravi pomanjkanje denarja. Predlanskim in lani pa je bil ta grešni kozel imenovan recesija. Zdaj, ko je na tržišču visoka konjunktura in terjatev praktično ni več, pa so izgube kot ostale. Kje so dejanski vzroki? Če kot po šahovski deski različne vzroke premikamo sem in tja, jih ogledujemo in analiziramo, nazadnje ugotovimo, da se njihova pota križajo v eni točki: pri kadrovskem vprašanju;

Torej mislite, da je bistvo odgovora v človeškem faktorju, se pravi v kadrih?

Po mojem globokem prepričanju in dolgoletnih izkušnjah je prav v kadrovskem vprašanju osnovni problem uspešnosti poslovanja. Ni najpomembnejše, ali smo dobro opremljeni, ali imamo denar, ali je trg odprt in podobno. Bistveno je, ali znamo voditi in gospodariti. Kajti če znamo to, potem imamo smotrno postavljen proizvodni program in znamo tudi proizvajati. Potem lahko tudi obvla-

dano marketing, torej vemo, kje in kdo je kupec in mu znamo tudi prodati. Ne obnašamo se kakor kramar, priklenjen na stojnico, ampak smo dober trgovec, ki zna trg sam poiskati. Pa še nekaj — dober strokovnjak zna tudi računati — narediti kalkulacijo!

Se vam ne zdi malo banalno, ko govorite, da morda ne znamo narediti kalkulacij — z drugimi besedami, da smo padli na izpitu iz računstva?

Vzemite pot pod noge, pojdite po Iskri in izven nje in iščite obračunske kalkulacije. Z Aladinovo svetilko pri belem dnevu boste težko našli delovno organizacijo, ki ima izdelane pokalkulacije posameznih proizvodov. Običajno komaj dospemo izračunati, koliko nas stane vsa proizvodnja v neki TOZD ali DO in še to z velikimi „tolerancami“ navzgor in navzdol. Redkim pa je uspelo izračunati vrednost proizvodov. Tudi Široka proizvodnja ni izjema. Saj čas za to delo bi se še našel, pravega človeka za to že teže, na neprehodno gorovje pa bi našli pri dokumentaciji. Vsa ekonomika se namreč začne prav pri ugotovitvi, koliko nas nek proizvod stane.

Bi nam povedali, ko govorite o kadrih, katere ljudi po delovnih organizacijah mislite s tem?

Ko govorimo o kadrih, mislim na vodilno in vodstveno ekipo. Pri tem pa ne mislim le na kvalifikacije. Imamo organizacije (tudi v naši DO).

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vzgojnoizobraževalne organizacije

Na ravni vzgojnoizobraževalnih organizacij je treba posvetiti največjo pozornost vzgoji mladih rodov v duhu spoštovanja dela in ustvarjalnosti oziroma temu, kakšen je in kakšen mora biti njihov prispevek k produktivnosti dela in kakšni so njihovi programi; k temu bodo pomagali:

- popularizacija ustvarjalnosti, zlasti inovacijske dejavnosti ter znanja nasploh v vseh delih vzgojnoizobraževalnega procesa;
- raziskovalni način mišljenja in kot metoda posredovanja znanja v učnovzgojnem procesu;
- vloga učitelja v tem procesu in njegova povezanost z delovnimi organizacijami ter društvi za uspešno usmerjanje učencev glede na interese in sposobnosti v različne oblike prostovoljnih dejavnosti;
- odprtost raziskovalnih in drugih organizacij za mladino, kjer se srečujejo z ustvarjalnim delom;
- spodbujanje različnih oblik, kjerkoli mladi pokažejo svoje dosežke, zlasti pa tekmovalna, razstave ter raziskovalni tabori ipd.;
- povezave z društvi, zlasti vključitev društev v delo celodnevne osnovne šole in druge oblike izobraževanja in kulturno-umetniškega dela;
- razprave o nekaterih mladinskih revijah, ki lahko prispevajo k popularizaciji tako tehnične kulture kot naravoslovnih dejavnosti;
- bogatenje sklada knjižnic v šolah ter sistematično navajanje učencev na branje.

Da bi te akcije dosegli, morajo vzgojnoizobraževalne organizacije ubrati najprikladnejše oblike dela, od tega, da te cilje vključujejo v vsakodnevno prakso in učne programe, pa do uvajanja najrazličnejših oblik delovanja učencev in njihovih razrednih skupnosti. Organizacije zveze komunistov in sindikata v njih pa tudi zveze socialistične mladine naj uporabijo načine dela in dejavnosti, navedene v okviru prve in druge ravni. Kar zadeva obveščanje udeležencev v akciji, je treba kar najbolj izrabiti komunikativnost učencev.

D. Ž.

Kako iz začaranega kroga izgub?

(Nadaljevanje s 1. strani)

kjer ima vodilna ekipa najvišje kvalifikacije, pa jim kljub temu ne gre od rok. Kajti kvalifikacija ni vse, potrebne so tudi izkušnje, ne toliko po številu let, kot po delu. In potrebno je še nekaj: pravi mož na pravo mesto. Če tega (nagnjenja) ni, si podoben tistemu, ki se znajde v vodi, pa plavati ne zna.

Ko govorimo o kadrovskem vprašanju, mislimo na ekipo - ne na vodjo - direktorja. Kajti še tako dober direktor ima le osemurni delovnik in ne more opraviti dela za več ljudi. Seveda pa ob slabem poslovanju nosi največjo odgovornost, ker ni mogel, ali ni znal, ali pa celo ni hotel zbrati sposobne ekipe. Prav to vprašanje tare TOZD naše DO ves čas njenega obstoja.

Ker pa so naše tovarne bolj na podeželju, je do ustreznih ljudi tudi teže priti. Danes konkretno je to vprašanje pereče v treh naših TOZD. Mislim pa, da ga po „pretresu“ prav dobro (in pogumno) rešujejo na Pržanu.

In kako je z drugimi vzroki izgub, ki jih običajno srečujemo kot odgovor?

Seveda so tudi drugi vzroki, ki pa imajo posredno tudi kadrovske ozadje. Taki vzroki (kjer zadaj ni kadrovskega vprašanja) so morda le tam, kjer družba drži roko nad cenami končnih izdelkov, medtem ko je cenam reprovromateriala, ki se vanje vgrajuje, dana vsa svoboda oblikovanja cen.

Eden najtežjih vzrokov slabih finančnih rezultatov je gotovo v slabo organiziranem proizvodnem procesu. Le-tega še poslabšuje neredna prekrba z reprovromaterialom. Posledica

SPORAZUMNO

(Nadaljevanje s 1. strani)

zapisali, spoznanje, da se kljub različnemu prispevku v delu in kljub različnim prihodkom, vendar le borimo za skupni cilj. Ta cilj je vsekakor skupek ciljev vsakega med nami, toda obenem ta povezava ciljev predstavlja - v podrobnosti in v celoti - še neko širšo skupnost, še širši skupni cilj. Vsa socialistična Jugoslavija mora biti danes res skupnost teh ciljev, ciljev vseh naših delovnih ljudi. Zato je sporazumevanje okrog teh ciljev, začenši v OZD, tako pomembno, dragoceno in nujno. Lotimo se ga torej z vso vneto in odgovornostjo - in predvsem - sporazumno!

Mara Ovsenik

take (neorganizirane) proizvodnje je seveda še vedno visok odstotek izmeta in nizka kvaliteta (in spet kadri!).

Skrito, nikjer na očeh in zato v naših lastnih analizah skoraj neobtoženo je dejstvo, da naredimo le nekako pol tega, kar bi z našimi zmogljivostmi lahko. Torej prenizka storilnost! Ta naš delavec bi na primer v Philipsovih rokah in z njegovimi napravami naredil nekoliko več.

Mnogokrat pa je vzrok finančnih težav tudi asortiment, proizvodni program. Letos je to v naši DO še kar dobro urejeno. Akumulativnost je sicer na psu, vendar so rezerve zanj resnično v sami proizvodnji. V tem času se na neugodni položaj na trgu ne moremo sklicevati, saj za tržišče ne moremo proizvesti vsega, kar to od nas pričakuje.

In kako vpliva na poslovanje komerciala?

TOZD ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI

Dobro delajo dobre izdelke

Recesijski „pretres“ je imel kljub slabim stranem svoje dobre posledice. Zavedli smo se namreč, da bomo dobro gospodarili le takrat, če bomo poceni delali dobre izdelke in jih dobro prodali. Dober glas - ali strokovna kvaliteta izdelkov nam je pridrila v meso in kri. O tem sva govorila z vodjo kontrole Jožetom Pegatom v Železnikih.

Lani in predlanskim so tudi v TOZD Elektromotorji čutili trdo pest recesije in tržišče je pokazalo, da je pripravljeno sprejeti le najboljšo robo. Pa se niso ustrašili. Letos so naredili velik korak naprej v kvaliteti malih elektromotorjev. Predvsem so mnogo pozornosti posvetili varnosti in zanesljivosti in vgradili boljše izolacijske materiale. Tudi druge kakovostne premike so naredili in z njimi prišli do

Uporaba zakona o združenem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

organizirajo v bistvu kot delovne organizacije brez dejanskega skupnega pristopa v delovni organizaciji brez racionalne delitve dela in brez funkcionalne povezanosti dela itd. Na ta način po mnenju komisije temeljne organizacije ne nastopajo kot faktorji integracije, ampak se pojavljajo kot faktor dezintegracije, kot povod za razslojevanje tega dela, česar pa ne smemo dopuščati.

Ne da bi se spuščali v gotovo pravilne idejne pristope tolmačenja komisije, bi vendar pripomnili, da je ves jezik teh pristopov očitno pravniško preobložen, močno formalen in delavcu samoupravljalcu težko razumljiv. Vsekakor tudi naslednje pojasnilo komisije same v zvezi z vprašanjem odrejanja dejavnosti, ki jo neka osnovna organizacija lahko opravlja, kot eno svojih osnovnih dejavnosti, kaže na to, da so se začeli s preobširnimi pravniškimi zapletanji zapletati celo pravniki sami. Komisija namreč v tem pogledu predlaga Zveznemu izvršnemu svetu, da preuči potrebo, če ne bi kazalo zaradi nejasnosti sprejeti še ustreznega predzakonskega akta, nanašajoč se na izvajanje člena 410 Zakona o združenem delu. Komisija je to svojo pobudo utemeljila s tem, češ, v praksi se je kot merilo za odločanje osnovne dejavnosti doslej jemala klasifikacija dejavnosti, kot je določeno v zveznih predpisih, vendar to zaradi

spremljanja gospodarskih gibanj z vidika evidence, ne pa z vidika osnovne dejavnosti, ki naj bi jo opravljale temeljne organizacije z vidika zakona o združenem delu. Dobesedna uporaba teh zveznih predpisov je zaradi tega že doslej povzročala vrsto težav pri organiziranju združenega dela na temelju novega zakona.

Čeprav se nas to neposredno ne tiče v tolikšni meri, bi iz mnenja komisije, objavljenega v časopisu Samoupravljanje, na kratko povzeli še pojasnila v zvezi z združevanjem kmetijcev. Postavljena so bila vprašanja, če se obstoječe temeljne organizacije za kooperacijo lahko izločijo iz delovne organizacije, katere setavni deli so, in ali se lahko organizirajo kot kmetijske zadruge, dalje, če se lahko temeljna oziroma delovna organizacija združi v že obstoječo kmetijsko zadrugo, in podobno. V zvezi s tem je komisija navedla več načinov, po katerih je možno, da se kmetijci povežejo s sistemom samoupravnega združenega dela, na primer združevanje same kmetijske zadruge, dalje združevanje kmetijcev z namenom trajnejše povezave z organizacijami združenega dela, pa sodelovanje zasebnih kmetijcev s kmetijskimi združenji in organizacijami združenega dela. Torej gre za celo pahljačo možnosti z različnimi stopnjami povezave. Če ima kmetijska zadruga v svojem sestavu dve ali več temeljnih združenih organizacij, ima itak načelno isti položaj in iste pravice, jasno pa tudi iste dolžnosti kot sleherna druga delovna organizacija v smislu novega zakona. Za vse navedene načine povezave predvideva Zakon o združenem delu načela za uspostavljanje dohodkovnih družbeno-ekonomskih odnosov, bodisi da gre za odnose med kmetijci samimi, bodisi med združenimi kmetijci in delavci v združenem delu. Zakonodajna stališča so tu torej zelo prožna in oblike združevanja bodo sledile predvsem samim možnostim in potrebam tako na vasi kot v bližnjih delovnih organizacijah. Vendar pa je, kot poudarjajo, treba

na tem področju, če v združevanje gremo, tiste odnose, ki jih zahteva zakon o združenem delu, tako med kmetijci samimi kot med njimi in delavci, ki delajo s sredstvi v družbenem lastništvu, v celoti in v smislu zakonskih zahtev izpolnjevati.

Konkretno je komisija nakazala več možnosti za vzajemno prepletanje industrijskega in kmetijskega dela v smislu novega zakona: 1. - da se obstoječe temeljne organizacije za kooperacijo izločijo iz sestava delovne organizacije, v kateri so doslej bile, nakar zainteresirani organizirajo svojo novo kmetijsko zadrugo; 2. - da več delovnih organizacij, ki imajo v svojem okviru organizacije za kooperacijo, izvrši organizacijske spremembe na ta način, da združeni kmetijci in delavci organizirajo svojo kmetijsko zadrugo; 3. - da se osnovna organizacija za kooperacijo v sestavu delovne organizacije organizira kot kmetijska zadruga znotraj sestavljene delovne organizacije; in 4. - da se temeljne organizacije združenega dela oziroma delovna organizacija, ki v svojem sestavu nima temeljne organizacije, združi z neko drugo kmetijsko zadrugo, oziroma vstopi vanjo kot TOZD.

V vseh teh primerih je treba seveda upoštevati krajevne razmere in potrebe, kajti tudi sleherno socialistično združevanje kmetijcev mora potekati na povsem prostovoljen način, na temelju spoznanja, da bi to hitrejšemu razvoju kmetijstva koristilo. Gre pa gotovo za novo možnost socializacije vasi in ekonomično povezavo razdrobljenega kmetijskega dela. To bi lahko tudi kmetijsko proizvodnjo uspešno privedlo na pot večje produktivnosti in blagovne menjave, položilo bi temelje za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetijcev ter v povezavi z industrijskimi delavci združenega dela dalo splošen nov polet družbeno-političnemu in kulturno-prosvetnemu življenju na vasi. Ker gre torej za nov korak v zblizevanju delavcev in kmetov, je torej tu ta organizacijska vzpodbuda zakona o združenem delu za nas zelo važna.

Mak

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, ELEKTROMECHANIKO

Ob rob zadnji konferenci delegacij

Na zadnji seji Konference delegacij kranjskega dela Elektromehanike, ki pošiljajo delegate v zboru združenega dela, je bil obravnavan osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v l. 1978. Kljub temu, da bo ta zapis objavljen po obravnavi osnutka resolucije v Zboru združenega dela republiške skupščine, želimo podati nekaj vtisov.

Najbolj razveseljivo je dejstvo, da je konferenca delegacij tokrat uspela - bolj kot v prejšnjih poskusih - najti povezavo s strokovnimi službami. Prvič je med delegate prišel predstavnik najožjega vodstva delovne organizacije in suvereno ter v ljudskem jeziku podal primerjavo med resolucijskimi kazalci in med gibanjem teh kazalcev v naši delovni organizaciji.

Sprejeti sta bili dve kritični pripombi na osnutek resolucije, ki sta bili preko stališč delegatov kranjskega gospodarstva posredovani v Zboru združenega dela republiške skupščine:

- da je obravnavna in sprejemanje resolucije, torej smernic za prihodnje leto, prišlo veliko prepozno (npr. prav sedaj se v Elektromehaniki pripravlja plan dobave materiala za tretje četrtletje 1978. leta) in da je treba „zdr-

ženemu delu povedati dosti zgodaj, kakšne bodo obremenitve“, ter

- da je ob dosti neugodnih gibanjih zunanjetrgovinske menjave v SR Sloveniji premalo poudarjena problematika izvoza, posebej kar zadeva izvožno stimulacijo (npr. Elektromehanika je lani beležila zelo visoko stopnjo rasti izvoza, za letošnje pa se predvideva še višja).

Pri obravnavi elementov plana naše delovne organizacije za naslednje leto so se delegati ustavili predvsem pri treh podatkih:

- da bi po željah temeljnih organizacij morali imeti stopnjo zaposlovanja okrog 5 %,

- da ne bomo dosegli zadovoljivega dohodka, predvsem zaradi previsokih stroškov in da zaradi tega niti približno ne bomo investirali toliko, kolikor bi morali po lastnem srednjeročnem planu, in

- da področje družbenega standarda za plan 1978 še ni dokončno obdelano, ker primanjkuje zanesljivih podatkov.

V zvezi s stopnjo zaposlovanja je bilo poudarjeno, da nikakor ne bi smeli zaposlovati nad stopnjo, ki je določena z dokumenti o družbeno-ekonomskem razvoju občine Kranj.

(Nadaljevanje na 3. strani)

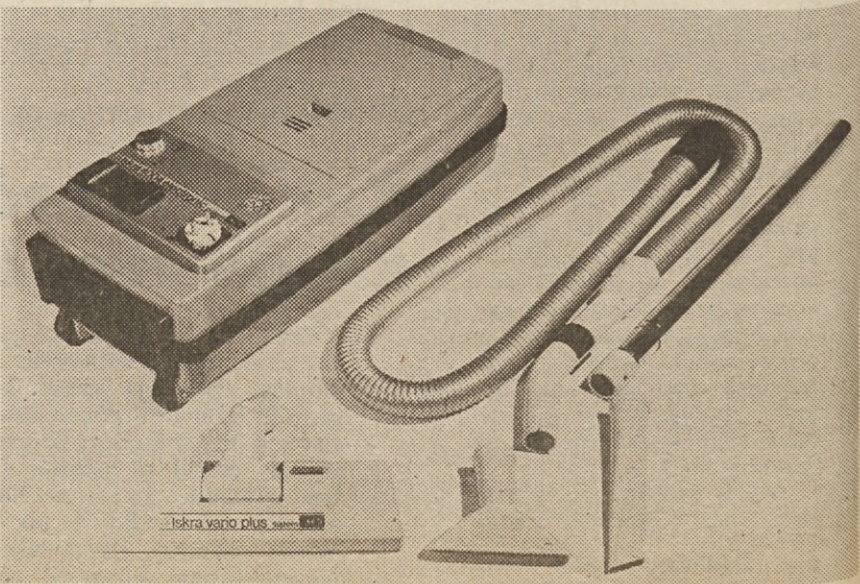
POPRAVEK

KOVAČNICA KADROV

V prejšnji številki glasila Iskra smo pod naslovom Kovačnica kadrov objavili zapis s proslave ob 30-letnici IEV. Pomotoma pa nismo zapisali vseh organizatorjev proslave, zato jih navajamo še enkrat. Srečanje so organizirali: vse TOZD IEZE, TEN, TOZD Elektronika Horjul, TOZD Žarnica Nova Gorica, Industrija kondenzatorjev Semič, TOZD TV Pržan, TOZD Radijski sprejemniki Sezana in TOZD IPT.

Tudi servisno službo poskušajo napraviti čim uspešnejšo. Predvsem z inštruiranjem servisierjev in s tehnologijo izdelkov. Tako skušajo doseči čim bolj enostavna pravila, po možnosti z zamenjavo celotnih agregatov. Tako se skrajša čas popravila in njegova kvaliteta. Precej so znižali stroške garancijskega servisiranja. Sicer pa je bilo to nujno, saj so ob prehodu garancije iz šestih mesecev na eno leto, morali zagotoviti tudi primerno kvaliteto in zanesljivost izdelkov.

Zlasti so se pokazali dobri sadovi prizadevanj za boljše kvaliteto pri novih izdelkih, ki so jih poslali na trg lani in letos. Tako pri sesalcu za prah, pri novi sušilni aubi, univerzalni črpalki in Dentocleanu - napravi za masažo dlesni in umivanje zob.

FY Sesalnik za prah ELEKTRONIC 4004.

AVTOMATIKA V DEVETIH MESECIH

Kljub letnim dopustom vzpodbudni poslovni rezultati

Še preden se lotimo konkretnih podatkov o devetmesečnem poslovanju delovne organizacije Avtomatika vzpodbudna ugotovitev, da so TOZD v tem obdobju, kljub dopustniškima mesecema juliju in avgustu dosegle celo boljše poslovne rezultate kot v prvem polletju, oz. boljše od pričakovanih, kar vsekakor obeta ugoden zaključek letošnjega poslovnega leta.

Sicer pa pustimo besedo konkretnim podatkom!

Temeljne organizacije DO Avtomatika so v 9-mesečnem obdobju dosegle za 31,8 % večjo vrednost proizvodnje od le-te v lanskem enakem obdobju. Ob takšnem proizvodnem rezultatu so konec septembra izpolnile že 80,5 % letnega proizvodnega načrta.

Primerjajoč 9-mesečno prodajo izdelkov, se je v tem času proizvodnja na račun zaloga nedokončane proizvodnje nekoliko povečala.

DO Avtomatika je v tričetrtletju prodala za 38,3 % več kot v enakem obdobju 1976, oz. izpolnila 79,3 % letošnjega prodajnega načrta, kar je precej boljši rezultat kot v prvem polletju. Razveseljivo je pri tem, da tudi TOZD, ki v 9 mesecih sicer niso v celoti izpolnile prodajnega načrta za njim ne zaostajajo veliko in so s tem dani pogoji, da svoje prodajne obveznosti do konca leta izpolnijo.

Nekoliko slabši je bil v devetih mesecih rezultat v izvozu, TOZD DO Avtomatike so v tem obdobju sicer izvozile za 39,9 % več kot v enakem obdobju lanskega leta, pri tem pa so glede na povečanje izvoznih obveznosti izpolnile le 63,3 % letnega izvoznega načrta. Toda upoštevati je pri tem treba dejstvo, da je izvoz zlasti na zahodna tržišča v poletnih mesecih običajno nekoliko manjši, kot sicer.

Ugoden je podatek, ki govori, da so v DO Avtomatika v treh trimesečnih letošnjega leta uvozili le 39,4 % načrtovanega uvoza reprodukcijskega materiala.

DO Avtomatika je v tem obdobju dosegla 76,5 za l. 1977 načrtovanega celotnega prihodka, pri čemer je bilo porabljenih 73,6 % načrtovanih sredstev. Pri dohodku je izpolnila 82,8 % letnega načrta, oz. dosegla 85,1 % načrtovanega letnega čistega dohodka.

Posledica ugodnega doseganja dohodka in sorazmerno dobre discipline pri delitvi osebnih dohodkov je zlasti ugodno doseganje akumulacije.

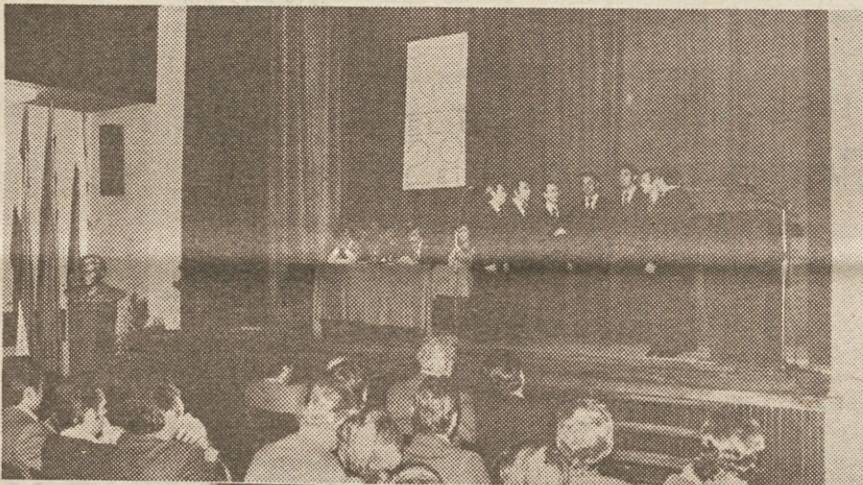
Pri osebnih dohodkih so v tem obdobju izpolnili le 72,6 % za l. 1977

načrtovanih sredstev in tako za sklade namenili precej več od načrtovanih sredstev, v rezervni sklad 129,7 %, v sklad skupne porabe 157,7 % in v poslovni sklad 140,4 %. Delež v poslovni sklad je pri tem pa zmanjšan za nekaj več kot 2 milijona dinarjev, kolikor sta v devetih mesecih izkazali poslovne izgube TOZD Orodja in Delovna skupnost skupnih služb DO.

Tako obetavne poslovne rezultate v 9 mesecih letošnjega leta so v temeljnih organizacijah združenega dela Industrije za avtomatiko dosegli s skupno 2.824 zaposlenimi, kar je le za 3,2 % več zaposlenih kot v enakem obdobju lani, oz. le 97,4 % za leto načrtovanega števila zaposlenih. Poprečni neto osebni dohodek pa je v devetih mesecih znašal 4.725 dinarjev, kar predstavlja 98,4 % izpolnitev letnega načrta.

Ob takšnih devetmesečnih dosežkih v DO Avtomatika lahko konec leta pričakujejo s ponosom, saj bodo njihovi rezultati nedvomno še boljši, s tem pa tudi dosežena dobra štartna osnova za naslednje leto srednjeročnega načrta, v katerem ima DO Avtomatika tako pomembne naloge.

—J.C.—

Na obeh proslavah, v TOZD Napajanja in v TOZD ELA je lepo zapel novomeški oktet.

Ob rob zadnji konferenci delegacij

(Nadaljevanje z 2. strani)

Po posebnem samoupravnem sporazumu o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev, ki so ga letos sprejeli v kranjskih temeljnih organizacijah, bi v nasprotju primeru morali skleniti poseben dogovor z temeljnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi na področju družbenih dejavnosti o dodatnem financiranju teh dejavnosti.

V zvezi z družbenim standardom je padla ocena, da v zadnjih dveh letih stagnira in da bo treba temu področju dati pomembnejši poudarek v programu za l. 1978.

Razprava se je zadržala tudi ob problematiki razvojne usmeritve, nakupa licenc ipd. Dokaz več, da se o tem področju razpravlja v preozkem krogu, kot je na zadnji seji ugotovil DS delovne organizacije.

DELEGATSKO DELOVANJE ŠE NI UREJENO

Tudi tokrat so se delegati ustavili ob delovanju delegatskega sistema v Elektromehaniki. K navedenim kritičnim primerom, ki ponazorjujejo težave naših delegatov pri delovanju „zunaj delovne organizacije“, je bila dana informacija, da se pripravljajo osnutki „Poslovnika o delu organov upravljanja, delegatov in delegacij...“. Vendar je iz prvega osnutka zopet razvidno, da je interna samouprava obdelana v potankosti, preveč na splošno pa drugi dve veji delegatskega delovanja — splošne delegacije za SIS in temeljne delegacije za zbornice združ-

nega dela.

Samoupravni splošni akt o delegatskem delovanju v delovni organizaciji bi moral urediti naslednje organizacijske postavke:

— Tako podrobno kot za „organe upravljanja“ v temeljnih organizacijah in delovni organizaciji bi moralo biti opredeljeno delegatsko delovanje za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, Zbor združenega dela občinske skupščine in skupščino SOZD.

— V ta namen bi moral biti za začetek oblikovan nekak dokumentacijsko informacijski center, kjer bi delegati dobili osnovne informacije in ki bi vzpostavljala povezavo s strokovnimi službami.

— V Poslovniku... oz. v kakem drugem samoupravnem splošnem aktu bi moralo biti opredeljeno, kako delegacija spremlja in ugotavlja pobude, predloge in mnenja, kdo pomaga delegaciji organizirati delo (v pogojih, če še ne bi oblikovali prej omenjenega dokumentacijsko informacijskega centra), oz. kdo je delegatom dolžan nuditi pomoč, kaj predstavlja konferenca delegacij, kdo jo skliče, kdo vodi ipd.

Verjetno ni čisto prav, da je na oblikovalce samoupravljalne in delegatske organiziranosti ob vsaki priliki toliko kritike. Verjetno je tudi že čas, da predloge in pobude delegatov padejo na plodna tla. Ta svoja razmišljanja povezujemo z zapisom o juljski konferenci temeljnih delegacij za Zbornice združenega dela, ko je bilo dogovorjeno, „da bo treba v kratkem sklicati posvetovanje temeljnih delegacij...“

P. P.

Nadaljevanje 7. seje DS 8. decembra

V prejšnji številki smo na kratko poročali o 7. seji delavskega sveta DO Avtomatika, ki je bila zaradi obširnega dnevnega reda po razpravi k 4. točki dnevnega reda prekinjena.

Delegati so se nato dogovorili, da bodo sejo nadaljevali v petek 2. decembra, mi pa da bomo v današnji številki o celotni seji poročali podrobneje in objavili tudi njene sklepe.

Zal te naše obljube danes še ne moremo uresničiti, ker zaradi neodgovorne odsotnosti delegatov iz TOZD PCT in TOZD Orodja delavski svet 2. decembra ni bil sklepčen.

Nadaljevanje seje je bilo v četrtek 8. decembra, torej po zaključku redakcije današnje številke, zato poročilo z nje znova predstavljamo v prihodnji številki „Iskre“.

TOZD TELA

Proslava ob dnevu republike

V TOZD TELA so v petek 25. novembra ob 13. uri končali z delom,

Zaključna slika z nastopa folklorne skupine na proslavi v TOZD Napajanja.

TOZD Napajanja in TOZD ELA slavili svoja jubileja

Za delovna kolektiva obeh novomeških temeljnih organizacij združenega dela DO Avtomatika — TOZD Napajanja in TOZD ELA je bil petek, 25. november, prazničen dan. Tega dne so namreč v obeh tovarnah praznovali 15- in 20-letnico obstoja, praznovanje pa združili hkrati tudi s proslavo letošnjih jubilejev in dneva republike.

delavci pa so se zbrali v montaži, kjer so imeli proslavo ob dnevu republike. Pred proslavo so pionirji Osnovne šole „Boris Kidrič“ v Savskem naselju zastopnikom TOZD TELA izročili ličen lesorez, ki so ga izdelali člani šolskega likovnega krožka.

Zbranim delavcem temeljne organizacije je nato o pomenu našega praznika spregovoril predsednik DS Jože Radošević, za njim pa je besedo povzel še predsednik aktiva ZB NOV Miloš Polimac. Oba sta svoja izvajanja zaključila s čestitko delavcem za praznik republike.

Nato je sledil še kulturni program, za katerega so poskrbeli učenci Osnovne šole „Boris Kidrič“. Naštudirali so tri recitale in jih solidno izvedli, navdušene aplavze pa so si zaslužili tudi za lepo zapetimi pesmimi, s katerimi so letošnjo skromno, a zato tembolj pristrčno proslavo dneva republike tudi zaključili.

Zvečer je bil v pivnici Zvezda družabni večer, katerega se je udeležilo 370 članov delovnega kolektiva. To je bila prijetna priložnost za nadaljnje zблиžanje med člani kolektiva, seveda pa ni manjkalo dobre volje in plesa.

Za prijetno vzdušje na večeru pa je poskrbel tudi domači pevski zbor iz obrata TOZD TELA v Dobrepolju. Predstavil se je z nekaj izbranimi pesmimi, katere je zapel ubrano in zvenceče, čeprav še nima kdove kakšne tradicije, ali večjih izkušenj.

Vrli pevci iz Dobrepolja so opravičeno poželi aplavze, ki jim bodo nedvomno še v nadaljnjo vzpodbudo pri njihovi uspešni pevski dejavnosti, saj bi kdaj radi zapeli tudi v kaki drugi organizaciji Iskre. In to pevci iz Dobrepolja že sedaj zaslužijo!

—J.C.—

S proslave v TOZD Napajanja: z recitalom so obogatili kulturni del programa.

TOZD ELA: predsednik delavskega sveta je jubilarantom predal v priznanje knjižna darila.

Proslava 15-letnice proizvodnje usmerniških oz. napajalnih naprav v Novem mestu je potekala v novem proizvodnem prizidku tovarne, ki so ga ob tej priložnosti tudi uradno odprli. Slavnostni govor je imel direktor TOZD Napajanja Marjan Recelj, ki je v svojih izjavah na kratko orisal prehojeno pot tovarne, ki je pravzaprav daljša kot 15 let, saj se je ta proizvodnja začela že precej let prej, v matični tovarni v Kranju. V svojem govoru se je dotaknil tudi nadaljnjih nalog TOZD Napajanja v okviru DO Avtomatika in investicije, ki je v teku in bo pripomogla, da bodo ustvarjeni pogoji za uresničitev načrtov v prihodnosti.

Po slavnostnem govoru sta predsednik osnovne organizacije sindikata in direktor TOZD Napajanja izročila priznanja jubilarantom dela ter sodelavcem, ki so se uspešno izobraževali ob delu na različnih strokovnih šolah in tako prispevali svoj delež k izboljšanju kadrovske strukture.

V kulturnem delu proslave je posebno „vžgal“ nastop novomeškega okteta, prav tako pa sta aplavz požela tudi skupina, ki je izvajala recital in folklorna skupina.

Priznanja so ob tej priložnosti prejeli:

Jubilant 20-letnega dela: Vinko Sladič.

Jubilanti 15-letnega dela: Antonija Cvelbar, Anton Cvelbar, Janez Fink, Janez Kastelic, Karel Kolenc, Pavel Košir, Stanislav Kovačič, Tatjana Likar, Avgust Lužar, Peter Mihalič, Alojz Mihalič, Stane Nahtigal, Rafael Pajk, Alojz Pavlenč, Jože Potokar, Janez Špendal, Marija Špendal, Jože Šurla, Ciril Suštaršič, Vinko Udovič, Ivan Zajec, Milan Korče, Štefan Šimunovič, Franc Cotič, Janez Potočnik, Aleksander Sirk, Marjan Recelj, Anton Cvar, Karel Željko, Karel Lužar, Jožica Kolenc, Alojz Košmerlj, Mladen Novak, Vinko Božič.

Jubilanti 10-letnega dela: Vinko Babič, Ana Hodnik, Alojz Hrovat, Franc Jeglič, Ivan Šimc, Brane Šimunovič.

Delavci, ki so se izobraževali ob delu na različnih šolah:

TSS — Elektro smer: Milan Korče, Jože Šurla, Jože Potokar, Jože Kunčič, Ivan Zajec, Rudi Schoss, Marjan Jeretina

Srednja komercialna šola: Marija Pavlin

Delovodska šola: Franc Medle, Karel Kolenc, Miha Konda

Višja šola za organizacijo dela: Jožica ing. Kovačič

Visoka komercialno-ekonomska šola: Darko Zajc

Višja šola za elektrotehniko: Dušan Škerlj, Jože Muhič, Franc Grozina

Magisterij na ekonomski fakulteti: Matija Seliger.

Za proslavo v TOZD Napajanja je sledila proslava še v TOZD ELA ob njeni 20-letnici. Pripravili so jo v dvorani kina „Krka“, kjer so se poleg članov delovnega kolektiva zbrali tudi vsi gostje iz SOZD in DO Avtomatika, ki so sodelovali na proslavi v TOZD Napajanja.

Slavnostni govornik na proslavi 20-letnice TOZD ELA je bil predsednik DS Marjan Kovačič, ki je spre-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Dvajset let Elektronike v Horjulu

V TOZD Elektronika v Horjulu se je med letom zvrstila kopica prireditve, s katerimi so člani delovnega kolektiva proslavljali 20-letnico obstoja tovarne. Zaključna in najbolj slovesna pa je bila proslava 25. novembra v dvorani horjulskega prosvetnega društva, ko so hkrati proslavili obletnico tovarne in dan republike, ta naš največji praznik, hkrati pa počastili jubilate dela.

V nabit polni dvorani je najprej zadonela pozdravna pesem moškega pevskega zbora Elektromehanike iz Kranja, za tem pa je spregovoril Pavle Zdešar, predsednik delavskega sveta TOZD Elektronika, ki je v svojih besedah zlasti poudaril pomen tovarne

Govori predsednik DS TOZD Elektronika - Pavle Zdešar.

za razvoj in napredek horjulske doline. Slavnostni govor je imel nato predsednik skupščine ZP Iskra, Vladimir Klavs, ki je kot prvi direktor horjulske tovarne v kratkih obrisih nanizal zgodovino začetkov proiz-

vodnje v Horjulu.

Naslednji s kratkim nagovorom je bil Alfonz Medved, pomočnik glavnega direktorja Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, ki je čestital delovnemu kolektivu Elektronike in jim zaželel veliko nadaljnjih uspehov.

Zbrane je nato pozdravil še predsednik ObSS Ljubljana-Vič Janez Čebulj, ki je osnovni organizaciji sindikata TOZD izročil tudi sindikalni srebrni znak za uspešno dosedanje delo organizacije.

Mladina tovarne je nato izvedla recitacije, potem pa je direktor TOZD Elektronika Radovan Vrabl po vzpodbudnih pozdravnih besedah delovnemu kolektivu in čestitkah jubilentom dela izročil priznanja. Priznanja so prejeli naslednji:

Jubilanti 20-letnega dela:

Valentin Buh, Franc Golc, Franc Grom, st., Angelca Jazbar, Breda Kavčič, Frančiška Končna, Štefan Korencan, Zorka Kucler, Štefanija Makar, Jože Slabe, Franc Stanovnik, Ivanka Suhadolc, Janez Suhadolc, Janko Šibav, Marija Šibav, Marija Vehar, Ana Velkavrh, Ana Zalaznik, Janko Žvokelj.

Jubilanti 10-letnega dela:

Jerica Čepon, Darinka Kunc, Karlinca Malovrh, Ivanka Malovrh,

Ivanka Marolt, Marija Oblak, Marija Pirc, Ivanka Praprotnik, Marjanca Ravnohrib, Marija Rožmanec, Marija Žvokelj.

Zdaj je sledil nastop horjulskega ženskega pevskega zbora, ki je zapel nekaj ubranih pesmi in s svojim nastopom dokazal, da si je v času, odkar prepeva pridobil že lepe izkušnje in solidno raven.

Nastopu domačih pevk je sledil še nastop moškega pevskega zbora Elektromehanike z izbranim in solidno izvedenim programom pesmi, za konec pa sta ta in horjulski ženski pevski zbor skupaj zapela Internacionalo, s katero je bila končana proslava, oz. njen slavnostni del.

Udeleženci proslave, jubilanti dela in številni gosti so se nato preselili v tovarniško menzo, kjer je sledila zakuska z veselejším delom proslave, s katero so delavci TOZD Elektronika dostojno proslavili svojo 20-letnico in dan republike - 29. november.

-J.C.-

Janez Čebulj, predsednik ObSS Ljubljana-Vič izročila srebrni znak sindikatov predsedniku OOS Elektronika.

Proslava dneva republike v TEN

Tako kot je v naši TOZD že dolgoletna navada, smo se tudi letos in to v petek dne 25. 11. 1977 zbrali v prostorih menze, da bi počastili dan republike. Na proslavo smo povabili tudi naše upokojence. To pot je bilo to obeležje še posebno svečano, saj sovpada s praznovanjem naših partij-

Reprezentant - padalec Branko Hrast pristaja pred tovarno TEN.

skih in Titovih jubilejev, kot tudi s 15-letnico ustanovitve naše TOZD. Vsi ti jubileji so narekovali, da smo poskušali med delavci ustvariti čim-

Mladinki sta lepo recitirali v Horjulu.

Na proslavi se je lepo odrezal horjulski ženski pevski zbor.

Mladi so lepo nastopili na proslavi dneva republike v TOZD TEN.

bolj ugodno počutje ob vseh navedenih jubilejih. Že v samem začetku velja poudariti, da je predvsem z marljivim delom osnovne organizacije sindikata, kot tudi mladinske organizacije uspelo ustvariti res prijetno vzdušje ob praznovanju.

Za poseben doživljaj pa sta pred pričetkom proslave poskrbela tudi člana Jugoslovanske državne padalske reprezentance Branko Hrast, ki je sicer delavec naše TOZD, in njegov kolega Drago Bunčič, ki sta na veselje vseh, ki so ju opazovali in pozdravili z burnim aplavzom skočila na prostor pred tovarno in ob tem prinesla delovnemu kolektivu pozdrave in čestitke Alpskega letalskega centra Lesce ter zahvalo Branka Hrasta za razumevanje kolektiva pri odobravanju njegovega dopusta za udeležbo pri delu jugoslo-

vanske padalske reprezentance.

V programu ob proslavi so delavci navdušeno pozdravili učence Osnovne šole „Zvonka Runka“ iz Šiške, ki so sodelovali s kulturnim programom.

O 29. novembru ter dosedanjem delu in nadaljnjem razvoju TOZD je spregovoril pomočnik direktorja Franc Štancer.

Posebna pozornost je bila namenjena jubilentom 20- in 10-letnega dela, katerim so bila ob tem podeljena s strani Osnovne organizacije sindikata praktična darila in skladno s samoupravnimi splošnimi akti tudi denarne nagrade.

Jubilanti 20-letnega dela:

Ruža Benčič, Veronika Dolničar, Venčeslav Grbec, Marta Husar, Alojzi-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Jubilanti dela in gostje med slavnostnim govorom v Prosvetnem domu v Horjulu.

Pred nedavnim so se v TOZD Elektronske naprave na Stegnah poslovili od sodelavke Jožefe Mrvar, delavke v pripravi elementov v montaži tovarne. Jožefa Mrvar je bila v tovarni zaposlena 13 let in si z marljivim delom in dobrimi odnosi pridobila širok krog prijateljev. Ob odhodu v pokoj so ji poklonili spominsko darilo in ji zaželeli zdravja in zadovoljstva.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

TOZD Napajanja: jubilentom in številnim zaslužnim je priznanja izročil direktor TOZD Marjan Recelj.

TOZD Napajanja in TOZD ELA slavili svoja jubileja

(Nadaljevanje s 3. strani) govoril o našem pomembnem prazniku - dnevu republike in na kratko o

tem, kako se je ELA razvijala v teh dvajsetih letih.

Zbrane delavce je nato pozdravil tudi direktor TOZD ELA Janez Požar. V kratkih obrisih je nanizal zgodovino tovarne, njene trenutne težave in investicije, ki naj bi ob preusmeritvi proizvodnega programa ustvarile pogoje za njen še uspešnejši nadaljnji razvoj. Sledila je podelitev knjižnih nagrad jubilentom dela, seveda pa ne smemo prezreti tudi kulturnega programa proslave, v katerem je tudi tu sodeloval novomeški oktet, medtem ko so pevske in recitacijske točke izvedli dijaki novomeške gimnazije.

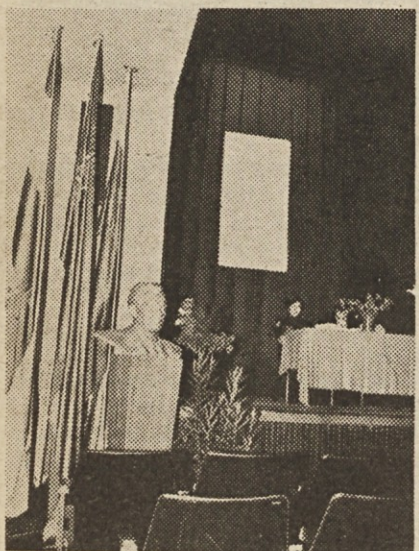
Priznanja so prejeli:

Jubilant 20-letnega dela: Alojz Roženberger

Jubilanti 15-letnega dela: Angelca Dalmacija, Anton Pavlin, Marica Gal

Jubilanti 10-letnega dela: Anica Mohor, Slavko Luzar, Zlata Ambrožič, Anton Pavlin, Igor Bučar, Zvonka Ban.

Popoldne so se delavci obeh novomeških TOZD DO Avtomatika zbrali na skupnem družabnem večeru na Otočcu, ki je minil v prigriscnem in prijetnem vzdušju.

Za proslavo TOZD ELA je bil oder v kulturni dvorani lepo okrašen.

Odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v ZP ISKRA

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

**o združevanju
v SOZD Iskra**

Ljubljana, 27. 11. 1977

Priloga k 49. številu „Iskra“ z dne 10. decembra 1977

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Na temelju 105. člana Ustave SFRJ, 130. člana Ustave SRS in 382., 384. člana Zakona o združenem delu sklenemo delavci, ki združujemo delo in sredstva v naslednjih delovnih organizacijah:

1. ISKRA – Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko, Kranj, o. sol. o. Kranj, Savska loka 4.
2. ISKRA – Industrija elementov za elektroniko Ljubljana, n. sol. o. Ljubljana, Stegne 17.
3. ISKRA – Industrija avtoelektričnih izdelkov, Nova Gorica, n. sol. o. Nova Gorica, Šempeter pri Gorici, Vrtojbenska 62.
4. ISKRA – Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o. Ljubljana, Savska c. 3.
5. ISKRA – Industrija širokopotrošnih izdelkov „ŠIROKA POTROŠNJA“ n. sol. o. Škofja Loka.
6. ISKRA – Industrija kondenzatorjev p. o. Semič.
7. ISKRA – Industrija baterij Zmaj, p.o. Ljubljana
8. ISKRA – Commerce n. sol. o. Ljubljana, Trg revolucije 3.
9. ISKRA – Inštitut za kakovost in metrologijo Ljubljana, o. sub. o. Ljubljana, Tržaška c. 2.
10. ISKRA – Inženiring za organizacijo in informatiko, o. sub. o. Ljubljana, Snežniška 1.
11. ISKRA – Invest servis – vzdrževanje in tehnično upravljanje stavb p.o. Ljubljana, Trg revolucije 3.
12. ISKRA – Šolski center Kranj.

naslednji:

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽITVI DELOVNIH ORGANIZACIJ V SESTAVLJENO ORGA- NIZACIJO ZDRUŽENEGA DELA ISKRA – ELEKTROKOVINSKA INDUSTRIJA, LJUBLJANA

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o združitvi delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo združenega dela-Iskra-Elektro- kovinska industrija, Ljubljana

I. Cilji in združene dejavnosti

1. Cilji združevanja

Člen 1

Podpisnice se združujemo v SOZD Iskra, da bi sporazumno zagotovile uresničevanje naslednjih ciljev:

1 — skupno načrtovanje skladnega razvoja, zlasti sporazumno določanje prioriternih razvojnih ciljev in take delitve dela, ki omogoča specializacijo in učinkovito vključevanje v mednarodno delitev dela;

2 — skupno uvajanje razvitejše tehnično tehnološke osnove dela s sporazumnim združevanjem sredstev za strateške razvojne programe, ki naj omogoči prvenstveno opiranje na rezultate lastne inovacijske dejavnosti, ter z združevanjem sredstev za proizvodne zmogljivosti skupnega pomena;

3 — skupno dogovarjanje o osnovah in merilih za urejanje medsebojnih dohodkovnih

odnosov, kakor tudi z organizacijami, s katerimi trajno poslovno sodelujemo;

4 — skupno določanje kriterijev optimalnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi in drugimi dejavniki proizvodnje;

5 — skupno oblikovanje prodajne politike in združevanje izvedbe tržnih dejavnosti v s tem sporazumom dogovorjenem obsegu;

6 — skupno denarno poslovanje v s tem sporazumom dogovorjenem obsegu;

7 — usklajevanje kadrovske politike in skupno razvijanje izobraževalnega sistema;

8 — skupno zagotavljanje kakovosti izdelkov in storitev s sporazumnim določanjem norm in organizacije službe kakovosti ter združevanjem izvedbe v s tem sporazumom dogovorjenem obsegu;

9 — skupno proučevanje in razvijanje sodobnih metod dela in upravljanja ter združevanje izvedbe v s tem sporazumom dogovorjenem obsegu;

10 — skupno organiziranje enotnega informacijskega sistema in združevanje izvedbe v s tem sporazumom dogovorjenem obsegu;

11 — usklajevanje obrambnih načrtov in razvijanje enotnega sistema družbene samozaščite;

12 — usklajevanje dejavnosti obveščanja in zagotavljanje obveščenosti o zadevah skupnega pomena;

13 — usklajevanje prizadevanj za izboljšanje socialne varnosti delavcev in združevanje sredstev rezerv, kadar je to v skupnem interesu;

14 — usklajevanje prizadevanj za izboljšanje družbenega standarda delavcev in organiziranje skupnih kulturnih, športnih in rekreativnih dejavnosti,

vse z namenom, da se nenehno povečuje lastna in družbena produktivnost dela in povečuje dohodek, utrjujejo socialistični samoupravni odnosi in vsestransko zadovoljevanje delavčevih potreb in njegova socialna varnost.

Člen 2

Da bi uresničile dogovorjene skupne cilje iz predhodnega člena, smo se podpisnice sporazumele, da bomo določile dejavnosti, ki jih bomo:

1 — skupno upravljale in izvajale (v nadaljnjem tekstu: skupno izvajanje),

2 — skupno urejale na sporazumno dogovorjenih osnovah (v nadaljnjem tekstu: skupno urejanje) in

3 — sporazumno usklajevale s samoupravnimi akti (v nadaljnjem tekstu: sporazumno usklajevanje).

2. Skupno izvajanje

Člen 3

Združene dejavnosti, ki jih bomo skupno upravljale in izvajale, so naslednje:

a) tržne dejavnosti:

— zunanjetrgovinska dejavnost,
— predstavniška, zastopniška in akvizijska dejavnost na domačem trgu, vključno sklepanje poslov po pooblastilu podpisnic,

— koordinacija regionalnega tržnega nastopa v okviru skupno dogovorjene prodajne politike,

— skupne nabave osnovnih produktov črne in barvne metalurgije v večjih količinah za potrebe več podpisnic,

— organiziranje Iskrine maloprodajne mreže in regionalnih skladišč,

— organiziranje Iskrine servisne mreže,

— zagotavljanje tržnih informacij, organiziranje tržnih raziskav in izvajanje tržnih raziskav skupnega pomena,

— razvijanje in zagotavljanje Iskrinega stila industrijskega, grafičnega in prostorskega oblikovanja,

— izvajanje institucionalne in ekonomske propagande, založniške in drugih oblik prodajno-pospeševalne dejavnosti,

— ustanavljanje podjetij in predstavništev v tujini po pooblastilu podpisnic,

— zaščita in promet z industrijsko lastnino po pooblastilu podpisnic,

— sporazumevanje s trajnimi poslovnimi

partnerji, kadar sta udeleženi dve ali več podpisnic ter z njihovim pooblastilom;

b) denarno poslovanje:

— poslovanje z združenimi sredstvi,

— najemanje in plasman kreditov,

— evidenca deviznih sredstev,

— plačilni promet,

— zastopanje pri zunanjih bančnih ustanovah v imenu in za račun podpisnic;

c) kakovost in metrologija

— oblikovanje in razvoj sistema koordiniranega zagotavljanja kvalitete,

— razvoj in vzdrževanje sistemov tipskega preskušanja, raziskav kakovosti in zanesljivosti izdelkov ter metrologija,

— vodenje banke podatkov o kakovosti in zanesljivosti izdelkov,

— oblikovanje skupnih osnov sistema tehničnih in tehnoloških standardov,

— sodelovanje z domačimi in tujimi preskuševališči in organizacijami na področju preskušanja kakovosti, atestiranja, standardizacije in metrologije,

— vzdrževanje etalonov električnih in drugih veličin.

d) informacijski sistem:

— razvoj metodologij za izbiro in oblikovanje informacij

— opredelitev sistema osnovnih podatkov informatike v SOZD,

— zasledovanje in proučevanje tehnologije za obdelavo podatkov,

— razvoj sistema tehnične dokumentacije,

— razvoj sistema informacijskih standardov,

— oblikovanje skupnih osnov sistema identifikacije, klasifikacije in oštevilčenja,

— obdelava podatkov in priprava informacij o ekonomskem položaju OZD v SOZD Iskra,

— zagotavljanje informativne dokumentacije (INDOK).

e) organizacija dela in upravljanja:

— oblikovanje skupnih osnov standardizacije organizacije,

— razvoj sistemov ugotavljanja in merjenja zahtevnosti dela;

— razvoj sodobnih sistemov in metod organizacije dela in upravljanja.

f) obveščanje:

— izdajanje skupnega glasila in drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena.

Vse te dejavnosti bomo organizirali na način in v obsegu, dogovorjenim s tem sporazumom, statutom in drugimi samoupravnimi akti.

3. Skupno urejanje

Člen 4

Dejavnosti, ki jih bomo skupno urejale na sporazumno dogovorjenih osnovah, so naslednje:

a. sporazumno določanje prednostnih razvojnih ciljev, ki so pogoj za uspešen in stabilen razvoj celotne SOZD ter sporazumno združevanje dela in sredstev za uresničevanje teh ciljev;

b. sporazumna delitev dela, oz. proizvodnih programov, da bi se doseglo racionalno specializacijo znotraj in izven SOZD, večjo produktivnost dela in optimalno uresničevanje skupno dogovorjenih ciljev;

c. sporazumno določanje strateških razvojnih programov in združevanje sredstev za njihovo realizacijo zaradi zagotovitve posodabljanja tehnično tehnološke osnove dela ter skupno določanje politike prometa z industrijsko lastnino;

d. sporazumno določanje osnov politike razvoja raziskovalne dejavnosti in skupno urejanje odnosov z zunanjimi raziskovalnimi organizacijami,

e. sporazumno določanje poslovnih ciljev in politike, zlasti prodajne politike in načina njihove realizacije;

f. sporazumno določanje finančne in kreditne politike, da se zagotovi optimalno gospodarjenje z družbenimi sredstvi;

g. sporazumno določanje osnov in meril za urejanje medsebojnih dohodkovnih odnosov, kakor tudi s skupnimi trajnimi poslovnimi partnerji;

h. sporazumno določanje osnov in ciljev kadrovske politike ter skupno razvijanje izobraževalnega sistema;

i. sporazumno določanje osnov enotnega sistema družbene samozaščite;

j. sporazumno določanje kriterijev za oblikovanje sklada skupnih rezerv in njegove namembnosti;

k. sporazumno določanje osnov in meril za ugotavljanje dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti, kakor tudi njegove namembnosti.

Te dejavnosti bomo skupno urejali s tem sporazumom, samoupravnim sporazumom o temeljih plana in drugimi samoupravnimi akti.

voja organizacijskega sistema,

c. usklajevanje meril za preverjanje racionalnosti investicijskih naložb,

d. usklajevanje obrambnih načrtov,

e. usklajevanje zagotavljanja javnosti dela,

f. usklajevanje prizadevanj za izboljševanje standarda delavcev in

g. druge dejavnosti, če se bomo podpisnice tako dogovorile.

4. Sporazumno usklajevanje

Člen 5

Dejavnosti, ki jih bomo sporazumno usklajevale s samoupravnimi akti, so naslednje:

a. usklajevanje kriterijev za urejanje medsebojnih razmerij v združenem delu,

b. usklajevanje načel organiziranosti in raz-

II. Družbenoekonomski odnosi

1. Skupen prihodek

Člen 6

Podpisnice smo sporazumne, da bomo v medsebojnem prometu blaga in storitev poslovale po dogovorjenih internih cenah, ki jih bomo sporazumno določale s sporazumom o temeljnih skupnega plana praviloma za srednjeročno obdobje, upošteva je trajnejše trende v gibanju cen in drugih tržnih pogojev.

Delavci proizvodnih, inženirskih in prometnih OZD, ki smo udeleženi v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve, bomo sporazumno oblikovali enotne osnove in merila za določanje dogovorjenih internih cen.

Člen 7

Sporazumno dogovorjena interna cena izdelkov ali skupin izdelkov in storitev bo vsebovala:

- dogovorno normiran obseg materialnih stroškov,
- z zakonom predpisano ali dogovorjeno amortizacijo,
- dogovorno normiran vložek živega dela, ovrednoten s samoupravnim sporazumom določeno višino osebnih dohodkov in skupne porabe na enoto dohodka,
- dogovorno normiran strošek za potrebna obratna sredstva.

Člen 8

Delavci proizvodnih, inženirskih in prometnih OZD, ki smo udeleženi v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve, bomo prav tako sporazumno določali prodajne cene, upošteva je predvsem naslednje kriterije: dogovorjene interne cene in planirano akumulacijo ter prodajne pogoje na domačem in tujih trgih.

V prodajno ceno bomo vključili tudi sporazumno normirane stroške servisiranja v garancijskem roku, če bi pa tako normirani stroški bili prekoračeni, bomo uveljavili določila tega sporazuma o proračunu in riziku.

Člen 9

Dogovorjena interna cena izdelka ali storitve vsake OZD, udeležene v proizvodnji in prodaji skupnega finalnega izdelka ali storitve, bo, zmanjšana za prenešeno vrednost (materialni in amortizacijski stroški), osnova za izračun njene

sorazmerne udeležbe v skupno realiziranem prihodku na trgu, vključno s sorazmernimi deleži deviznega priliva, kompenzacij, regresov premij, dotacij ipd.

Člen 10

Način in roki, v katerih se bo obračunaval in razporejal skupni prihodek, bodo predmet neposrednih sporazumov med udeleženi OZD, ne smejo pa biti daljši od meseca dni.

Člen 11

Podpisnice smo sporazumne, da bomo z organizacijami združenega dela izven SOZD ISKRA, s katerimi trajno poslovno sodelujemo, in če je pri tem udeležena tudi Iskra Commerce, skupno urejale dohodkovne odnose preko Iskra Commerce.

2. Poračun in rizik

Člen 12

Podpisnice smo sporazumne, da se v primeru, ko zaradi objektivnih okoliščin (spremenjeni tržni ali tehnološki pogoji in podobno) ni bila dosežena sporazumno dogovorjena prodajna cena, sorazmerno zniža udeležba vseh OZD, udeleženi v tako zmanjšanem skupnem prihodku.

V primeru, da so razlog zmanjšanemu skupnemu prihodku subjektivne okoliščine, lahko katerakoli udeležena OZD pokrene postopek ugotavljanja odgovornosti in uveljavljanja regresne pravice.

Člen 13

Podpisnice smo sporazumne, da bomo s posebnimi samoupravnimi sporazumi uredile način prevzemanja rizika iz skupnega poslovanja, oblike medsebojne odgovornosti in odgovornosti v pravnem prometu z drugimi pri ustvarjanju skupnega prihodka, kolikor niso urejene s tem samoupravnim sporazumom.

Posebej pa se obvezujemo, da bomo s samoupravnimi sporazumi z organizacijami skupnega pomena SOZD ISKRA uredile način poračunavanja in obseg prevzemanja rizika iz skupnega poslovanja v naslednjih primerih:

- kadar se sporazumno instalirane zmogljivosti nepopolno izkoriščajo, s samoupravnim sporazumom pa je dogovorjeno, da opravlja organizacija skupnega pomena dejavnosti izključno za potrebe članic SOZD ISKRA;
- kadar gre za valutne rizike, in sicer v času, ko z valuto posluje Iskra Commerce v imenu in za račun podpisnic;
- rizikov poslovanja Iskrinih trgovinskih in proizvodnih organizacij v tujini;

— in drugih primerih, če se podpisnice tako dogovorimo.

3. Skupen dohodek

Člen 14

Podpisnice se obvezujemo, da bomo v skladu s cilji združevanja v SOZD ISKRA namensko združevale sredstva za dogovorjena skupna vlaganja v:

- prioritete proizvodne zmogljivosti,
- strateške razvojne programe,
- širjenje prometnih zmogljivosti, in sicer:
  - a) domače prodajne in servisne mreže ter
  - b) osvajanje tujih tržišč.

Višino in konkreten program koriščenja tako združenih sredstev bomo določale s samoupravnim sporazumom o temeljih skupnega plana, letnimi programi in posebnimi sporazumi.

Člen 15

Sredstva za skupna vlaganja v prioritete proizvodne zmogljivosti bomo združevale s posebnim samoupravnim sporazumom za vsako posamično naložbo in se vsakokrat posebej dogovorile o subjektih, kriterijih in osnovah združevanja sredstev ter pravicah in obveznostih iz naslova živega dela in gospodarjenja z minulim delom.

Člen 16

Sredstva za skupna vlaganja v strateške razvojne programe bomo združevale vse podpisnice v dogovorjenem odstotku od celotnega prihodka, ustvarjenega s poslovanjem izven SOZD Iskra.

Pravice in obveznosti iz naslova minulega in živega dela bomo urejale s posebnimi samoupravnimi sporazumi, pravico do povračila in nadomestila pa uveljavljale šele od trenutka, ko bo živo delo na temelju novega znanja ustvarjalo dohodek, pri čemer bomo upoštevali tudi vložek živega dela lastnih in zunanjih raziskovalnih organizacij.

Podpisnice smo tudi sporazumne, da bomo sredstva za strateške razvojne programe vedno znova združevale in jih ponovno vlagale v sporazumno dogovorjene programe.

Člen 17

Sredstva za širjenje tržnih zmogljivosti bomo združevale vse podpisnice v skladu z načrtovanim razvojem teh zmogljivosti predvidenim v samoupravnem sporazumu o temeljih skupnega plana, kriterij za udeležbo v združevanju pa bo odvisen od dolgoročnega interesa vsake podpisnice.

Pravico do povračila in nadomestila bomo podpisnice uredile s samoupravnim sporazumom tako, da bo sorazmerno znižana cena tržnih storitev.

Člen 18

Podpisnice se obvezujemo, da bomo pri določanju normiranih vložkov živega in minulega dela kot osnove za udeležbo v skupnem dohodku, če ne bo drugače dogovorjeno s posebnimi samoupravnimi sporazumi, uveljavile enako metodologijo kot pri dogovorjenih inter-nih cenah.

4. Izjemen dohodek

Člen 19

Podpisnice smo sporazumne, da se ena tretjina dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti, če ne bo z zakonom drugače določeno, združuje na ravni SOZD in namenja v enakih delih za razvojno-raziskovalno dejavnost in sklad skupnih rezerv SOZD.

Člen 20

Če zakon ne bo drugače določal, bomo za izjemen dohodek šteletisti del dohodka,

— ki pri posamezni udeleženci v skupnem prihodku ali dohodku za več kot 10 odstotkov presega povprečno stopnjo njene akumulacije, ker njen domač ali tuj kooperant ni udeležen v delitvi skupnega prihodka ali dohodka;

— ki zaradi monopolnega položaja na trgu, deficitarnosti izdelka oziroma storitve ali administrativnih ukrepov za več kot 10 odstotkov presega povprečno stopnjo akumulacije TOZD, ki ni bila realizirana v okviru skupnega prihodka ali dohodka in ki ni rezultat njene lastne inovacijske dejavnosti.

5. Svobodna menjava dela

Člen 21

Podpisnice smo sporazumne, da bomo svobodno menjavo dela z delavci, ki bodo v organizacijah skupnega pomena in delovnih skupnostih opravljali strokovna, administrativno-strokovna, pomožna in tem podobna dela skupnega pomena uredili s samoupravnimi sporazumi na temelju določil tega sporazuma in sporazuma o temeljih skupnega plana.

Člen 22

Sredstva za širjenje materialne osnove dela bomo namensko združevale vse podpisnice, razen organizacij skupnega pomena, in sicer v skladu s sporazumno načrtovanim razvojem posameznih dejavnosti skupnega pomena, za širjenje materialne osnove dela delovnih skupnosti pa tudi organizacije skupnega pomena. Delež, ki ga bo združevala posamezna podpisnica, pa bo sorazmeren njenemu čistemu dohodku v preteklem letu.

6. Sredstva skupnih rezerv

Člen 23

Podpisnice smo sporazumne, da oblikujemo sredstva skupnih rezerv SOZD tako, da združujemo sorazmeren del svojih sredstev rezerv v višini, ki jo bomo sporazumno določile s samoupravnim sporazumom o temeljih skupnega plana in z letnim programom.

Člen 24

Sredstva bomo uporabljale za naslednje namene in pod naslednjimi pogoji:

1) za kritje izgub pri poslovanju pod pogojem, da je bil sprejet sanacijski program, in sicer:

a) kot delno ali v celoti nevračljiva sredstva, če je izguba posledica objektivnih okoliščin (tehnološki ali tržni razlogi), ali

b) kot posojilo z obveznostjo vračanja ter z nadomestilom ali brez, če je izguba posledica subjektivnih okoliščin,

2) za zagotovitev razlike med minimalnimi in samoupravno dogovorjenimi osebnimi dohodki delavcev OZD, ki posluje z izgubo, pod pogojem, da je sprejet sanacijski program, in sicer kot delno ali v celoti nevračljiva sredstva;

3) za prekvalifikacijo delavcev, kadar je ta posledica skupne odločitve o proizvodni preusmeritvi, dogovorjene s plani SOZD in sicer kot nevračljiva sredstva;

4) za kritje škode, ki je nastala v naravnih nesrečah, kot nevračljiva sredstva;

5) za kritje obveznosti SOZD iz naslova jamstva, v skladu z jamstvenimi obveznostmi;

6) za kratkoročno premostitveno kreditiranje izplačila osebnih dohodkov, v skladu s sporazumno dogovorjeno politiko;

7) za kratkoročno pokrivanje poslovnih rizikov, katerih pokritje je v skupnem interesu podpisnic.

Izbira alternativ iz tč. 1. in 2. bo odvisna od predvidenih ekonomskih učinkov sanacije.

7. Skupno denarno poslovanje

Člen 25

Podpisnice smo sporazumne, da bomo osnovali in merila za ugotavljanje prispevka k skupnemu dohodku iz naslova skupnega denarnega poslovanja določile s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Iskra banke.

Člen 26

S sporazumom o ustanovitvi Iskra banke se bomo dogovorili tudi o načinu določanja kriterijev in stopenj gospodarnosti upravljanja z opredmetenim minulim delom, ki bodo služili

kot eno od meril za sprejemanje odločitev o razširjeni reprodukciji in za oblikovanje kreditne politike banke.

Člen 27

Kriterije in stopnje gospodarnosti iz prejšnjega člena bomo konkretizirali z vsakokratnim samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD in drugimi samoupravnimi akti.

8. Udeležba v združevanju sredstev

Člen 28

Podpisnice smo sporazumne, da obveznosti glede združevanja sredstev za združene dejavnosti v SOZD Iskra prevzemajo TOZD skupno prek svoje delovne organizacije, o interni preazdelitvi tako prevzetih obveznosti pa se samostojno dogovarjajo.

Člen 29

Podpisnice smo prav tako sporazumne, da so delovne organizacije skupnega pomena udeležene v združevanju sredstev za združene dejavnosti SOZD samo iz tistega dela dohodka, ki je ustvarjen z njihovim poslovanjem izven SOZD Iskra.

III. Pravni položaj

1. Firma in sedež

Člen 30

Firma SOZD Iskra je:

Iskra — SOZD elektrokovinske industrije n.sol.o.

Skrajšana firma je: Iskra Ljubljana, n. sol. o.
Firma v angleščini je: ISKRA Ljubljana, Yugoslavia.

Sedež SOZD Iskra je v Ljubljani, Trg revolucije 3.

Podpisnice se obvezujemo, da bomo uporabljale ime Iskra kot začetni in sestavni del lastnih firm.

Člen 31

Sestavni del firme je tudi zaščitni znak, ki je simetrična zvezda s petimi kraki, od katerih so gornji in oba spodnja daljša, zvezda ima središče v krogu, ki ga njeni kraki simetrično sekajo, pod zvezdo pa je v krogu beseda „ISKRA“ s tiskanimi črkami. Zaščitni znak in njegove dovoljene velikosti so določene s posebnim standardom in je registriran pri Zvezni upravi za patente pod št. 15741.

Člen 32

Podpisnice se obvezujemo, da bomo zaščitni znak obvezno uporabljale na dopisih, žigih in ostali poslovni dokumentaciji.

Uporabo zaščitnega znaka, kot blagovne znamke bomo uredile s posebnim samoupravnim splošnim aktom.

Člen 33

Podpisnice se obvezujemo, da bomo pri zgradbah, lokalih, opremi, reklamah, publikacijah, razstavah in povsod tam, kjer nastopa element zunanje estetike, uporabljale značilni stil SOZD Iskra.

2. Dejavnost

Člen 34

Dejavnost SOZD Iskra je sestavljena iz naslednjih dejavnosti:

A. Raziskave, razvoj, konstruiranje, projektiranje, inženiring, proizvodnja, montaža, kontrola in servisiranje:

a) izdelkov in naprav s področja avtoelektrike, kar opravlja DO Iskra — Avtoelektrika, Nova Gorica,

b) elektromehanskih in elektronskih izdelkov, naprav in sistemov za avtomatizacijo v prometu, energetiki, industriji in opremi javnih in industrijskih objektov, kar opravlja DO Iskra Avtomatika, Ljubljana

c) izdelkov in naprav s področja elektronskih elementov, podsklopov in nekovin, kar opravlja DO Iskra — Elementi, Ljubljana.

d) izdelkov in podsestavov s področja navitih električnih in sljudnih kondenzatorjev, ter energetskih naprav, kar opravlja DO ISKRA — Industrija kondenzatorjev Semič.

e) izdelkov zabavne elektronike, elektromotorjev in gospodinjstkih aparatov, kar opravlja DO Iskra — Široka potrošnja, Škofja Loka,

f) mehanskih, elektromehanskih, električnih, elektronskih, optičnih, elektrooptičnih in steklopihaških izdelkov, naprav in sistemov s področja telekomunikacij, računalniške in merilno-regulacijske tehnike, stikalne tehnike in električnega ročnega orodja in laboratorijske opreme, kar opravlja DO Iskra — Telekomunikacije, Kranj,

g) baterij in baterijskih svetilk, kar opravlja DO Iskra — Industrija baterij Zmaj, Ljubljana.

B. Nabava surovin, materiala, polizdelkov, sestavnih delov, proizvodnih sredstev, opreme in njihovih rezervnih delov, ki so potrebni za dejavnost pod A. naštetih DO, kar te DO na domačem trgu opravljajo vsaka za svoje področje.

C. Prodaja izdelkov lastne in tuje proizvodnje ter lastnih storitev, kar opravljajo pod A. naštete DO na domačem trgu.

D. Notranja in zunanjetrgovinska dejavnost, projektiranje, montaža, servisiranje, inženiring in marketing, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra Commerce, Ljubljana.

E. Denarno poslovanje, kar opravlja Iskra Interna banka, Ljubljana, poleg internih bank delovnih organizacij.

F. Razvijanje, projektiranje ter uvajanje: sodobnih metod organizacije dela in upravljanja, informacijskih sistemov, sistemov tehnične dokumentacije in organizacijske standardizacije; informacijsko dokumentacijska (INDOK) dejavnost, računalniška obdelava podatkov, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra—Inženiring za organizacijo in informatiko, Ljubljana.

G. Znanstveno-raziskovalna dejavnost na področju elektrotehnike, elektronike in komunikacijske tehnike: Raziskave kakovosti, zanesljivosti, električne varnosti ter merilnih in preskusnih metod s pripadajočimi preskusi, verificiranjem meril in izdajanjem ustreznih listin ter vzdrževanje merilne in preskusne opreme ter njeno dajanje v obratovanje, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra — Inštitut za kakovost in metrologijo, Ljubljana.

H. Vzdrževanje in poslovanje s skupnimi stavbami ter nudenje gostinskih in rekreacijskih uslug, kar opravlja delovna organizacija skupnega pomena Iskra Invest servis, Ljubljana.

1. Izobraževanje kadrov srednjestrokovnih in ozko specializiranih kvalifikacij elektrotehnične stroke, kar opravlja DO skupnega pomena Iskra. Šolski center, Kranj.

3. Pooblastila v pravnem prometu

Člen 35

SOZD Iskra nastopa v pravnem prometu z drugimi v svojem imenu in za račun TOZD v sestavi delovnih organizacij, oz. enovitih delovnih organizacij.

Pooblastila v pravnem prometu iz prejšnjega odstavka so:

- sklepanje sporazumov in okvirnih pogodb za izvajanje raziskovalne dejavnosti, za njeno financiranje in uporabo raziskovalnih rezultatov;
- sklepanje sporazumov in pogodb o slovnno-tehničnem sodelovanju SOZD Iskra;
- vstopanje SOZD Iskra v širše asociacije — ob soglasju podpisnic.

4. Odgovornost

Člen 36

Podpisnice prevzamemo neomejeno solidarno odgovornost za vsako obveznost SOZD Iskra iz prejšnjega člena.

Člen 37

Podpisnice smo sporazumne, da SOZD Iskra lahko stopa v pravno razmerje s tretjimi osebami v imenu in za račun posameznih podpisnic tudi za posle, ki niso naštetih v členu 35, vendar le na podlagi njihovega pismenega pooblastila.

5. Zastopanje in predstavljanje

Člen 38

SOZD Iskra zastopa in predstavlja predsednik kolegijskega poslovodnega organa.

V pravnem prometu iz člena 35 sme predsednik kolegijskega poslovodnega organa sklepati sporazume in pogodbe v višini sredstev, dogovorjenih s samoupravnim sporazumom o temeljnih skupnega plana SOZD—Iskra, z letnimi programi ali posebnimi sporazumi, brez omejitev.

V njegovi odsotnosti ga v enakem obsegu pri tem zastopa njegov namestnik. V primeru odsotnosti namestnika pa pomočnik generalnega direktorja, ki ga določi generalni direktor.

IV. Organizacija

1. Delovne organizacije skupnega pomena

Člen 39

Za skupno izvajanje združenih dejavnosti po tem sporazumu smo podpisnice ustanovile delovne organizacije skupnega pomena Iskra Commerce, Iskra Organizacijski inženiring in Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo ter Iskra Invest servis.

Za skupno izvajanje združenih dejavnosti posameznih podpisnic po posebnih samoupravnih sporazumih pa smo podpisnice ustanovile delovno organizacijo skupnega pomena Iskra — Šolski center Kranj.

Člen 40

Delovni organizaciji skupnega pomena Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo in Iskra Šolski center ter temeljne organizacije združenega dela Biro za industrijski inženiring, Iskra Standard in Iskra Commerce — prodaja lahko izvajajo svoje dejavnosti tudi za naročnike izven SOZD Iskra, vendar pod pogojem, da bodo izpolnjene planirane obveznosti do podpisnic.

Ostale delovne organizacije skupnega pomena ali TOZD v njihovi sestavi pa lahko opravljajo dejavnost za zunanje naročnike samo s posebnim soglasjem podpisnic.

Člen 41

Delovne organizacije skupnega pomena urejajo svoje odnose s podpisnicami neposredno v posebnih samoupravnih sporazumih o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih v skladu z zakonom in s tem sporazumom.

Člen 42

Delovnim organizacijam skupnega pomena, ki po tem sporazumu opravljajo svoje storitve samo za podpisnice tega sporazuma, bomo podpisnice nadomestile izpadli dohodek, če so bila dejanska naročila storitev manjšega obsega, kot je bilo s SSTP in letnimi programi dogovorjeno.

Člen 43

Če se izkoriščanje kapacitet delovnih organizacij skupnega pomena, ki opravljajo svoje storitve tudi za zunanje naročnike, s strani podpisnic zmanjša pod 25 % in če ni priprav-

ljenosti podpisnic, da se naročila povečajo, se prepusti delovnih organizacijam skupnega pomena, da se odločijo, če bodo še naprej ostale v SOZD Iskra.

Člen 44

Delavci delovnih organizacij skupnega pomena in delavci proizvodnih delovnih organizacij ustanovljamo organe skupnega upravljanja za združene dejavnosti.

Kadar gre za skupne dejavnosti, ki jih združujejo vse podpisnice, je organ skupnega upravljanja delavski svet SOZD Iskra.

Kadar pa gre za združene dejavnosti, ki jih združujejo samo nekatere podpisnice, sta organa skupnega upravljanja delavski svet delovne organizacije skupnega pomena ali delavski svet TOZD in svet porabnikov, sestavljen na delegatski osnovi.

A. ISKRA COMMERCE

Člen 45

Za skupno izvajanje združenih tržnih dejavnosti iz člena 3/a tega samoupravnega sporazuma smo podpisnice ustanovile delovno organizacijo skupnega pomena Iskra Commerce.

Člen 46

Podpisnice soglašamo, da bomo združevale sredstva za izvajanje institucionalne propagande, tržnih raziskav skupnega pomena ter razvijanje Iskrinega stila industrijskega, grafičnega in prostorskega oblikovanja v višini, določeni s SSTP in letnimi programi SOZD Iskra ter v sorazmerju s celotnim prihodkom od svoje dejavnosti ustvarjenim s poslovanjem izven SOZD Iskra v tekočem letu.

Člen 47

Iskra Commerce opravlja po naročilu in za račun posamezne podpisnice tudi sledeče dejavnosti:

- nabava izdelkov in repromaterialov,
- projektiranje, instaliranje, montaža, vzdrževanje in servisiranje naprav in izdelkov,
- izvajanje ekonomske propagande, založniške in drugih oblik prodajno-pospeševalne dejavnosti,
- industrijsko, grafično in prostorsko oblikovanje,
- pravne ekspertize za poslovanje s tujino,
- tržne raziskave po proizvodih in storitvah.

B. ISKRA INTERNA BANKA

Člen 48

Za izvajanje dejavnosti skupnega denarnega poslovanja iz člena 3/b bomo podpisnice usta-

novile Iskra interno banko s posebnim samoupravnim sporazumom.

C. ISKRA — INŽENIRING ZA ORGANIZACIJO IN INFORMATIKO

Člen 49

Skupno izvajanje združenih dejavnosti informatike in organizacije iz člena 3/d, e prevzemajo delavci delovne organizacije skupnega pomena Iskra — Inženiring za organizacijo in informatiko.

Člen 50

Podpisnice soglašamo, da bomo združevale sredstva za izvajanje skupnih dejavnosti iz prejšnjega člena v višini, določeni s SSTP in letnimi programi SOZD Iskra ter v sorazmerju z dohodkom, ustvarjenim v preteklem letu.

Člen 51

Delovna organizacija Iskra — Inženiring za organizacijo in informatiko opravlja po naročilu in za račun posameznih podpisnic tudi naslednje dejavnosti: s področja informatike:

- uvajanje informacijskih sistemov,
- računalniško programiranje,
- izobraževanje programerskega kadra,
- tekoče obdelave podatkov,

s področja organizacije dela in upravljanja:

- uvajanje sodobnih sistemov in metod organizacije dela in upravljanja,
- uvajanje sistemov ugotavljanja in merjenja zahtevnosti dela,
- izobraževanje kadrov za ugotavljanje zahtevnosti dela in organizacijo dela,
- dopolnilno izobraževanje poslovnih kadrov,
- uvajanje delavcev v nove tehnologije in poslovanje.

D. ISKRA INŠTITUT ZA KAKOVOST IN METROLOGIJO

Člen 52

Za skupno opravljanje dejavnosti na področju kvalitete iz člena 3/c smo podpisnice ustanovile raziskovalno delovno organizacijo skupnega pomena Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo.

Člen 53

Podpisnice soglašamo, da bodo proizvodne organizacije združenega dela združevale sredstva za izvajanje skupnih dejavnosti iz prejšnjega

člena v višini, določeni s SSTP in letnimi programi SOZD Iskra ter v sorazmerju z dohodkom, ustvarjenim v preteklem letu.

Člen 54

Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo opravlja po naročilu in za račun posamezne podpisnice tudi naslednje dejavnosti:

- preizkušanje proizvodov in materialov,
- metrološki nadzor, verificiranje in vzdrževanje merilnih instrumentov in opreme.

E. ISKRA INVEST SERVIS

Člen 55

Za izvajanje investicijske, vzdrževalne in uslužnostne dejavnosti smo podpisnice ustanovile DO skupnega pomena Iskra Invest servis.

Člen 56

Iskra Invest servis opravlja po naročilu in za račun za posamezne podpisnice naslednje združene dejavnosti:

- investicijsko in tekoče vzdrževanje poslovnih in drugih prostorov ter objektov,
- izdelava investicijskih elaboratov, tehnične dokumentacije in inženiring za gradnjo in opremo poslovnih prostorov ter prostorsko ureditev,
- prevoz, tiskanje, mikrofilmanje, nabava pisarniškega materiala, drobnega inventarja in rezervnih delov,
- posredovanje kapacitet za letovanje in rekreacijo delavcev Iskre, njihovih sorodnikov, upokojenцев ter študentov v SOZD Iskra,
- organiziranje družbene prehrane in drugih gostinskih dejavnosti,
- posredovanje pri zagotavljanju izvajalcev pomožnih dejavnosti temeljnih organizacij.

F. ŠOLSKI CENTER

Člen 57

Podpisnice smo ustanovile organizacijo skupnega pomena Iskra – Šolski center, ki za potrebe posameznih podpisnic izobražuje delavce in učence do srednjestrokovne in ozko specializirane kvalifikacije elektrotehnične stroke.

2. Delovne skupnosti SOZD Iskra

Člen 58

Za opravljanje administrativno-strokovnih, pomožnih in temu podobnih del za potrebe organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij SOZD Iskra ter za informiranje delavcev v SOZD Iskra o zadevah skupnega pomena, smo ustanovile podpisnice delovni

skupnosti Skupne službe SOZD Iskra in Glasilo Iskra.

Člen 59

Obe delovni skupnosti imata vsaka svojega vodjo, ki ju zastopa in predstavlja v pravnem prometu z drugimi v okviru nalog in opravil, za katere sta bili delovni skupnosti ustanovljeni.

Podpisnice bomo podrobneje uredile medsebojne obveznosti, pravice in odgovornosti z obema delovnima skupnostima s posebnim samoupravnim sporazumom skladno z zakonom in tem sporazumom.

A. SKUPNE SLUŽBE

Člen 60

Delovna skupnost Skupne službe pripravlja za organe upravljanja in družbenopolitične organizacije SOZD Iskra informacije za odločanje zlasti na področjih:

- izgrajevanja samoupravnega sistema,
- vloge družbenopolitičnih organizacij v združenem delu,
- pravnih zadev,
- tržištvu,
- raziskav in razvoja,
- finansiranja,
- ekonomike,
- kadrovske socialne politike in izobraževanja,
- kvalitete,
- organizacije in informatike,
- družbene samozaščite in SLO,
- zagotavljanja javnosti dela.

B. GLASILO ISKRA

Člen 61

Glasilo Iskra opravlja združene dejavnosti izdajanja skupnega glasila in drugih informativnih publikacij o zadevah skupnega pomena.

Člen 62

Glasilo ima družbeni organ upravljanja – Časopisni svet in za izvajanje sprejete zasnove časopisa Uredniški odbor ter glavnega in odgovornega urednika glasila, ki jih vse imenuje DSI.

Člen 63

Podpisnice se zavezujemo, da bomo brezplačno zagotavljale časopis vsem zaposlenim delavcem, upokojenčom, študentom in delavcem na odsluženju vojaškega roka.

V. Samoupravljanje

1. Organi upravljanja in odločanje

A. Delavski svet

Člen 64

Delavski svet SOZD Iskra (DSI) je skupni organ upravljanja delavcev združenih delovnih organizacij.

Člen 65

Vsaka delovna organizacija ima v DSI dva delegata na prvih tisoč delavcev, na vsakih nadaljnjih začetih tisoč delavcev pa še po enega, delovni skupnosti SOZD pa po dva delegata.

Delegate za DSI volijo podpisnice na način, kot so se zanj dogovorili delavci s samoupravnimi sporazumi o združevanju v delovne organizacije oziroma delovne skupnosti.

Člen 66

Delavski svet SOZD Iskra sprejema sklepe v soglasju z odločitvami delavcev vseh temeljnih organizacij vseh podpisnic tega sporazuma, ki so svoje odločitve sprejeli z referendumom, kadar odloča o:

- samoupravnem sporazumu o združevanju v SOZD Iskra,
- statutu SOZD Iskra,
- združevanju SOZD Iskra v poslovne skupnosti in druge integracije,
- elementih za sklepanje družbenih dogovorov o temeljnih planov družbenopolitičnih skupnosti,
- odpovedi pravic do povrnitve združenih sredstev oziroma do nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi,
- vskladitvi osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Člen 67

DSI sprejema sklepe v soglasju z odločitvami delavcev vseh temeljnih organizacij, ki so svojo odločitev sprejeli na zboru delavcev, kadar odloča o:

- elementih za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana SOZD Iskra,
- samoupravnem sporazumu o vsklajevanju kriterijev za urejanje medsebojnih razmerij v združenem delu v okviru SOZD Iskra,

– samoupravnih sporazumih o urejanju medsebojnih odnosov med podpisnicami, predvidenih s tem sporazumom, ali drugih samoupravnih sporazumih, s katerimi se pripravljajo pogoji za ustanavljanje novih delovnih organizacij skupnega pomena za uresničevanje skupnih interesov podpisnic.

Člen 68

DSI sprejema sklepe v soglasju s stališči, ki so jih do predloga sklepov oblikovali delavski sveti TOZD, kadar odloča o:

- samoupravnem sporazumu o temeljnih plana SOZD Iskra,
- dolgoročnem, srednjeročnem in letnem planu SOZD Iskra,
- sklenitvi kreditne pogodbe SOZD Iskra zaradi finansiranja skupnih investicij v skladu s SSTP SOZD Iskra,
- splošnih aktih delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra, kadar je to predpisano z zakonom,
- zaključnem računu SOZD Iskra,
- skladnosti splošnih samoupravnih aktov delovnih skupnosti in delovnih organizacij skupnega pomena v SOZD Iskra s cilji njihove ustanovitve,
- razporejanju rezervnega sklada SOZD Iskra in pogojih pokrivanja izgub ter solidarnosti pri izplačevanju osebnih dohodkov,
- pristopanju novih organizacij združenega dela v SOZD Iskra.

Člen 69

O zadevah iz prejšnjih treh členov odločajo delegati DSI soglasno, pri čemer so delegati dolžni doseči predhodno vskladitev stališč v okviru svoje DO.

Člen 70

DSI sprejema sklepe z večino glasov delegatov kadar:

- sprejema:
  - analizo razvojnih možnosti SOZD Iskra,
  - poslovniške organov upravljanja in drugih organov SOZD Iskra,
  - smernice in navodila izvršilnim in poslovodnim organom SOZD,
  - informacije o izpolnjevanju plana SOZD in analizo vzrokov neizpolnjevanja plana;
- sklepa:
  - o ugovorih proti odločitvam in postopkom izvršilnih organov in poslovodnega kolegija,
  - o nadzoru in ukrepih v primeru neizpolnjevanja zakonskih in samoupravnih predpisov, sklepov in drugih sprejetih obveznosti, kadar je to v pristojnosti DSI,

– o razpisu volitev delegacij DSI.

Voli in razrešuje:

– delegate SOZD Iskra v samoupravne organe interesne skupnosti ter organe upravljanja OZD posebnega družbenega pomena.

Imenuje in razrešuje:

– kolegijski poslovodni organ,

– sekretarja DSI,

– komisije in druga delovna telesa DSI,

– člane arbitraže, kadar je v sporu SOZD Iskra,

– člane razpisne komisije za razpis kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra in organizacij združenega dela skupnega pomena.

Člen 71

DSI sprejema sklepe z dvotretjinsko večino delegatov, kadar odloča o:

– predsedniku in namestniku DSI ter izvršilnih organov SOZD Iskra,

– predlogih vseh aktov in sklepov, o katerih odločajo delavci z osebnim izjavljanjem oziroma po delegatih v delavskem svetu TOZD,

– ukrepih za izvajanje plana SOZD, kadar ne gre za prevzemanje materialnih obveznosti temeljnih organizacij,

– sporih med poslovodnimi organi delovnih organizacij ali sporih med poslovodnim organom SOZD ter poslovodnimi organi podpisnic,

– disciplinskih ukrepih.

Člen 72

DSI ima pravico razveljaviti sklepe in odpraviti vse akte izvršilnih organov ali kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra, če so ti v nasprotju z določili tega sporazuma, splošnimi akti SOZD Iskra in sklepi DSI.

Razveljavitev sklepov lahko predlagajo delavski sveti podpisnic, organi delavske kontrole, družbenopolitične organizacije, predsednik DSI in predsednik kolegijskega poslovodnega organa. DSI mora biti pred sklepanjem seznanjen s stališči organa, čigar sklep naj bi razveljavljal.

Dokler ni sprejeta odločitev DSI, se izvršitev akta zadrži.

Člen 73

DSI izvoli svojega predsednika in namestnika za eno mandatno dobo iz vrst delegatov DSI na predlog družbenopolitičnih organizacij in po postopku, ki ga določa statut SOZD.

Predsednik DSI je za svoje delo odgovoren delavskemu svetu SOZD Iskra.

Člen 74

Predsednik DSI ima naslednje pristojnosti:

– predstavlja SOZD Iskra v samoupravnih zadevah,

– pripravlja delovni načrt zasedanja DSI,

– koordinira delo izvršilnih organov DSI,

– sklicuje in vodi zasedanja DSI,

– izdaja akte na osnovi sklepov DSI.

B. Izvršilni organi DSI

Člen 75

Izvršilni organi DSI sodelujejo v pripravi dela DSI s tem, da:

– predhodno obravnavajo predloženo gradivo in ocenijo njegovo vsebinsko ustreznost in vseobsežnost s stališča problematike, o kateri bo DSI odločal,

– dajejo na zahtevo DSI ali predsednika DSI mnenje o predlogih sklepov, ki jih predlagajo delavskemu svetu samoupravna delavska kontrola, poslovodni organ, sindikat, delavci v delu delovnega procesa ali druga telesa, ki jih je v ta namen imenoval delavski svet,

– predlagajo delavskemu svetu osnutke splošnih aktov, temeljev plana in plana SOZD Iskra,

– ugotavljajo skladnost odločitev poslovodnega organa SOZD Iskra in poslovodnih organov delovnih organizacij skupnega pomena s sprejetim SSTP in planom SOZD Iskra in dajejo poslovodnemu organu SOZD smernice za izvrševanje sklepov DSI,

– skklajujejo stališča podpisnic, kadar se le-te ne strinjajo s predlaganimi osnutki samoupravnih splošnih aktov in planskih dokumentov ali z drugimi predlogi sklepov, ki naj jih sprejme DSI,

– izvršujejo sklepe DSI, v kolikor njihovo izvrševanje ne spada v obseg pravic in dolžnosti poslovodnega organa SOZD Iskra.

Člen 76

Izvršilni organi DSI so:

– odbor za razvojni program in raziskovalno dejavnost,

– odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose,

– odbor za tržništvo,

– odbor za organizacijo in informatiko,

– odbor za finance,

– odbor za kadrovske socialne zadeve in izobraževanje,

– odbor za kvaliteto.

Sestav izvršilnih odborov in podrobnejšo razmejitev delovnih področij ureja statut SOZD Iskra.

C. Poslovodni organ SOZD Iskra

Člen 77

SOZD Iskra ima poslovodni kolegij kot kolegijski poslovodni organ, ki ga imenuje DSI na predlog razpisne komisije in po postopku, predpisanem z zakonom, izmed kandidatov, ki

izpolnjujejo razpisne pogoje.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo,
- da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- da so sposobni voditi in organizirati delo,
- da imajo moralno politične kvalitete,
- da obvladajo najmanj enega svetovnih jezikov.

Predsednik poslovnega organa in član poslovnega organa, zadolžen za tržništvo, pa morata imeti tudi registracijo za opravljanje zunanjetrgovinske dejavnosti.

Člen 78

Pristojnosti poslovnega organa so:

- skrbi za izdelavo statistično-dokumentacijskega gradiva, ki je potrebno za pripravljane plana SOZD Iskra oziroma za pripravo smernic za temelje plana SOZD Iskra,
- skrbi za izdelavo analitično-dokumentacijskega in tržno-raziskovalnega gradiva ter na tej podlagi pripravlja analizo razvoja SOZD Iskra v preteklem obdobju in zagotavlja znanstveno in strokovno raziskovanje pogojev in možnosti razvoja podpisnic v okviru SOZD Iskra v obdobju, za katerega se sprejema plan,
- na osnovi smernic delavcev podpisnic pripravlja delovna izhodišča za izdelavo osnutkov samoupravnih splošnih aktov, samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra,
- organizira in usmerja pripravljane samoupravnega sporazuma o temeljih plana in plana SOZD Iskra in daje v fazi njihovega pripravljajanja nosilec planiranja ustrezne predloge za vsklajevanje posameznih planov podpisnic in njihovo vsklajevanje s skupnimi potrebami, interesi in cilji,
- med uresničevanjem planov SOZD Iskra zagotavlja podpisnicam ustrezno strokovno in znanstveno utemeljeno analitično-dokumentacijsko gradivo kot osnovno orientacijo za sprejemanje ukrepov, s katerimi se zagotavlja uresničevanje planov,
- ukrepa za stalno medsebojno obveščanje z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, s katerimi je SOZD Iskra povezana v procesu družbene reprodukcije oziroma z družbenopolitičnimi skupnostmi,
- zagotavlja pravočasno obveščenost delavcev SOZD Iskra o dejstvih in podatkih, ki so potrebni za pripravljane, sprejemanje in uresničevanje planskih dokumentov,
- koordinira poslovodne organe delovnih organizacij in delovnih organizacij skupnega pomena, kadar gre za vprašanja izvrševanja združenih dejavnosti v SOZD Iskra, izpolnjevanje dogovorov o enotnem oziroma usklaje-

nem urejanju proizvodnje in poslovanja,

- koordinira ukrepe finančnih služb oziroma internih bank posameznih podpisnic pri zagotavljanju finansiranja proizvodnje in poslovanja podpisnic,
- usklajuje aktivnosti na področju finančno-računovodske informatike pri izpolnjevanju določil zakona in posebnih sporazumov v SOZD Iskra,
- vodi finančno poslovanje z združenimi sredstvi na nivoju SOZD, izvaja financiranje iz združenih sredstev in v ta namen najema dolgoročne in kratkoročne kredite v okviru določil temeljev srednjeročnega načrta ali ob vsakokratni odločitvi zainteresiranih podpisnic,
- koordinira delo poslovnih organov podpisnic, če je bilo dogovorjeno, da se za izvedbo enkratnega kompleksnega posla posamezne podpisnice povežejo v poseben dohodkovno povezan sistem za uresničevanje tega enkratnega posla,
- in druge pristojnosti, določene z zakonskimi predpisi.

Člen 79

Predsednik poslovnega organa je generalni direktor, ki ima naslednje pristojnosti:

- zastopa SOZD Iskra,
- vodi in koordinira delo kolegijskega poslovnega organa,
- koordinira delo organizacij skupnega pomena in skupnih služb,
- skrbi za zakonitost dela SOZD Iskra,
- odgovarja za izvajanje sklepov DSI in njegovih izvršilnih organov v okviru svojih pristojnosti,
- izdaja odločbe iz svoje pristojnosti na osnovi prejetih pooblastil,
- opravlja ostale naloge, ki so mu določene s splošnimi akti in sklepi pristojnih organov.

Člen 80

Zaradi izvrševanja pristojnosti je poslovodni kolegij, ki lahko šteje največ trinajst članov, sestavljen tako, da strokovno obvladuje naslednje dejavnosti:

- tržništvo,
- ekonomiko,
- finance,
- raziskovalno dejavnost,
- stike z javnostjo,
- kvaliteto,
- družbeno pravne zadeve,
- organizacijo in informatiko,
- kadrovsko politiko in izobraževanje,
- družbeno samozaščito in SLO.

Delitev dela med člani poslovodnega organa se izvede na predlog predsednika poslovodnega organa in v soglasju z DSI.

Podrobnejša določila o delitvi dela, pristojnostih in odgovornostih članov poslovnega organa ureja statut SOZD.

Člen 81

Delavski svet imenuje iz vrst članov poslovnega organa na predlog predsednika poslovnega organa njegovega namestnika in tri pomočnike.

2. Samoupravna delavska kontrola

Člen 82

Odbor za samoupravni nadzor je poseben organ samoupravne delavske kontrole, ki nadzira izvajanje samoupravnega sporazuma in drugih splošnih aktov, družbenih dogovorov, izvajanje sklepov organov upravljanja, poslovnih organov, uresničevanje delovnih in samoupravnih pravic delavcev, organov in služb organizacije, odgovorno, družbeno in ekonomsko smiselno upravljanje sredstev, uveljavljanje in zaščito pravic delavcev v medsebojnih odnosih v združenem delu, obveščanje delavcev o vprašanih, pomembnih za odločanje in kontrolo v organizaciji združenega dela in za uveljavljanje drugih samoupravnih pravic ter interesov delavcev v združenem delu.

Člen 83

Odbor za samoupravni nadzor sestavljajo delegati delovnih organizacij, ki jih neposredno volijo na predlog sindikata SOZD Iskra delavci temeljnih organizacij podpisnic na način, kot so ga določili v svojih samoupravnih aktih.

Vsaka delovna organizacija ima v Odboru za samoupravni nadzor po dva delegata, razen enovite delovne organizacije in delovni skupnosti po enega.

Pravice, dolžnosti in odgovornosti delavske kontrole podrobneje ureja statut SOZD Iskra.

3. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

Člen 84

Podpisnice ustanovljamo s posebnim samoupravnim sporazumom Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Odbor sestavljajo:

— predsedniki odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito vseh delovnih organizacij v SOZD Iskra,

— delegirani predstavniki družbenopolitičnih organizacij, ki delujejo na ravni SOZD Iskra,

— predsednik DSI,

— predsednik samoupravne delavske kontrole SOZD Iskra,

— predsednik poslovnega organa SOZD

Iskra, ki je po svojem položaju tudi predsednik tega odbora.

4. Koordiniranje delovnega procesa

Člen 85

Podpisnice se sporazumemo, da bomo kot obliko koordinacije dela in poslovanja v zadevah, določenih s tem sporazumom, organizirale področne kolegije za posamezna področja dela poslovnih organov podpisnic.

Področne kolegije sestavljajo člani poslovnih organov delovnih organizacij, zadržani za posamezne dejavnosti.

Področni kolegij sklicuje in vodi pristojni član poslovnega kolegija SOZD Iskra.

Člen 86

Predsednik poslovnega organa SOZD Iskra usklajuje delo predsednikov, oz. individualnih poslovnih organov delovnih organizacij.

V delu tega kolegija sodelujejo poslovni organi delovnih organizacij skupnega pomena, kadar se obravnavajo zadeve v zvezi z izvajanjem združenih dejavnosti.

Člen 87

Za usklajevanje nasprotujočih si stališč poslovnih organov, podpisnic sporazuma ali poslovnih organov podpisnic in poslovnega kolegija SOZD Iskra, se na zahtevo poslovnega organa v sporu ali na zahtevo predsednika poslovnega kolegija SOZD ustanovi tričlansko skupno telo za usklajevanje.

Vsaka stranka v sporu določi svojega predstavnika v usklajevalno telo, predsednika pa obe stranki sporazumno.

Člen 88

Usklajevalno telo posreduje tako, da prispeva k razčiščevanju in razširitvi strokovne podlage za obravnavo sporne zadeve in na tej podlagi oblikuje predlog za uskladitev delovnega procesa.

Če stranki v sporu ne sprejmeta predloga usklajevalnega telesa, odločajo o zadevi pristojni samoupravni organi.

5. Zagotavljanje dela znotraj SOZD Iskra

Člen 89

Podpisnice se obvezujemo, da bomo delavcem SOZD Iskra v primeru, da njihovo delo v katerikoli TOZD ali delovni skupnosti ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, tehničnih in tehnoloških izboljšav ali dogovorno načrtovane reorganizacije, zagotovile znotraj SOZD Iskra delo, ustrezno njihovi strokovni izobrazbi

oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti brez javnega razpisa.

Enako bomo ravnali tudi z delavci, ki niso bili ponovno izbrani oziroma jim je prenehala funkcija pred iztekom mandata.

6. Obveščanje delavcev

Člen 90

Podpisnice se zavezujejo, da bomo zagotovile enotno, redno, pravočasno, resnično, popolno ter vsebinsko in oblikovno razumljivo informiranje delavcev o celotnem poslovanju SOZD Iskra ter o vseh drugih skupnih zadevah, ki so pomembne za njihovo delo in odločanje ter za nadzor nad izvrševanjem odločitev in nad delom vseh organov in služb SOZD Iskra.

Člen 91

Podpisnice se obvezujemo, da bomo v SOZD Iskra zagotovile medsebojno obveščanje delavcev SOZD Iskra o vseh pomembnejših zadevah skupnega pomena, ki bi lahko vplivale na družbenoekonomske odnose znotraj SOZD Iskra kakor tudi na njene odnose z drugimi skupnostmi in družbo nasploh. V ta namen bomo v SOZD Iskra ustanovile ustrezna sredstva obveščanja o skupnih zadevah.

Člen 92

Podpisnice se obvezujemo, da bomo s posebnim sporazumom poenotile zajemanje osnovnih podatkov in oblikovanje kazalcev o poslovanju ter bomo pri tem razvijale sodobne metode obdelave podatkov.

Podpisnice bomo uredile način in roke za obveščanje delavcev, vprašanja, o katerih morajo biti delavci obveščeni ter kateri organi so odgovorni za obveščanje delavcev s statutom SOZD Iskra.

Člen 93

Podpisnice se tudi spozumejo, da bodo s splošnimi akti opredelile pogoje in načine obveščanja širše javnosti o zadevah skupnega pomena oziroma o dejavnostih SOZD Iskra kot celote, v smislu veljavnih norm o zagotavljanju javnosti dela.

7. Planiranje

Člen 94

Samoupravni sporazum o osnovah plana SOZD Iskra je izhodiščni samoupravni akt planiranja, ki ga podpisnice sprejemamo na podlagi analize razvoja SOZD Iskra v preteklem obdobju in razvojnih možnostih v obdobju, za katerega se sprejema plan, in po postopku, do-

ločenem v Statutu SOZD Iskra v skladu z zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in tem samoupravnim sporazumom.

Člen 95

Samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD Iskra se dopolnjuje v skladu z načelom kontinuiranega planiranja vsako leto.

Člen 96

S samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD Iskra se bomo podpisnice dogovorile o:

- skupnih interesih v srednjeročnem obdobju pri delu in poslovanju,
- prispevku, ki ga naj SOZD Iskra daje k družbenemu produktu, kar je izhodiščni družbenoekonomski cilj delovanja podpisnic v okviru SOZD,
- tržnih ciljih po proizvodnih programih in regijah,
- delitvi dela med podpisnicami,
- višini in dinamiki združevanja sredstev za skupne investicijske naložbe za uresničitev ekonomskih ciljev podpisnic,
- višini in dinamiki združevanja sredstev za vlaganje v strateške razvojne programe, osvajanje novih proizvodnih programov in uvedbo novih tehnologij,
- združevanju sredstev za širjenje materialne osnove dela v delovnih organizacijah skupnega pomena in delovnih skupnostih SOZD Iskra,
- širjenju možnosti zaposlovanja in pogojih dela,
- združevanju sredstev za opravljanje dejavnosti skupnega pomena za podpisnice v SOZD Iskra,
- osnovah za urejanje ekonomskih odnosov, dogovorjenih v tem samoupravnem sporazumu,
- obsegu menjave dela z delovno skupnostjo skupnih služb,
- izpolnitvah organizacije uresničevanja skupnih interesov v SOZD Iskra in uredile druge zadeve, določene s tem samoupravnim sporazumom.

Člen 97

Podpisnice sprejemamo vsako leto program uresničevanja ciljev in izpolnjevanja obveznosti iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra.

Plan SOZD Iskra obsega letno, petletno in desetletno obdobje. Osnovni plan je petletni plan, letni programi pa predstavljajo operativni plan ukrepov za uresničitev srednjeročnega plana.

Člen 98

S srednjeročnim planom SOZD Iskra opre-

delujemo podpisnice načine uresničevanja ciljev iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra, ki morajo biti v skladu z materialno podlago, dogovorjeno v samoupravnem sporazumu o temeljih plana za razvoj SOZD Iskra.

V srednjeročnem planu je določeno zlasti:

- program in plan raziskovalno razvojno dejavnosti v SOZD Iskra,

- program in plan širjenja materialne podlage delovnih organizacij skupnega pomena in delovnih skupnosti SOZD Iskra,

- program in plan izvrševanja skupnih naložb v širjenje materialne podlage dela v proizvodnih delovnih organizacijah,

- ekonomsko analitski prikaz strukture Iskrinega prispevka k družbenemu produktu, razčlenjen na prispevke posameznih podpisnic ter prikaz povečevanja družbenega produkta podpisnic zaradi združevanja in skupnega izvajanja funkcij delovnih organizacij, standardizacij ter usklajevanja proizvodnje in poslovanja,

- plan dopolnjevanja in izpopolnjevanja sistemov standardizacije in drugih medsebojnih odnosov pri delu in poslovanju, opredeljenih s samoupravnimi sporazumi in drugimi splošnimi akti po tem samoupravnem sporazumu ter plan vsklajevanja samoupravnih aktov z dejanskimi spremembami v načinih urejanja v medsebojnih odnosih,

- planske obveznosti in posebne naloge SOZD Iskra do družbenopolitične skupnosti, ki jih je SOZD Iskra sprejel v družbenem dogovoru o osnovah plana SRS,

- smernice in program ukrepov za financiranje proizvodnje in poslovanja z medsebojnim finančnim poslovanjem TOZD podpisnic,

- plan in program dejavnosti skupnega pomena po tem samoupravnem sporazumu,

- plan porabe sredstev za delovanje delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra.

Člen 99

Plan SOZD Iskra se sprejema na način, po postopku in na podlagi administrativno-dokumentacijskega in drugega gradiva, kot to določa Statut SOZD Iskra v skladu z zakonom o osnovah sistema družbenega planiranja in tem sporazumom.

8. Samoupravni sporazumi in drugi splošni akti

Člen 100

Podpisnice bomo uredile zadeve, ki so pogoj uresničevanja ciljev združevanja s samoupravnimi sporazumi, dogovorjenimi s tem sporazumom ter naslednjimi samoupravnimi sporazumi o:

- medsebojnih pravicah in obveznostih ter

odgovornostih med podpisnicami in delovnimi skupnostmi SOZD Iskra,

- skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo,

- usklajevanju odnosov za izvajanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,

- delitvi dela v SOZD Iskra,
- izenačevanju delovnih pogojev delavcev v SOZD Iskra,

- stimulaciji izvoza,

- inventivni dejavnosti,

- standardizaciji,

- osnovah informacijskega sistema,

- zagotavljanju Iskrine kvalitete,

- pogojih in načinu obveščanja širše javnosti o zadevah skupnega pomena oz. dejavnosti SOZD Iskra,

- enotnih merilih in osnovah za štipendiranje in dopolnilno izobraževanje,

- varovanju poslovne skrivnosti,

- nagrajevanju posebnih dosežkov v SOZD Iskra

in drugimi samoupravnimi sporazumi, če se bodo podpisnice naknadno tako dogovorile ter s statutom SOZD Iskra in drugimi samoupravnimi splošnimi akti, ki bodo podrobneje opredeljeni v statutu SOZD Iskra.

VI. Odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij

1. Splošno

Člen 101

Predsednik in člani delavskega sveta, izvršilnih organov, odbora samoupravne delavske kontrole, poslovnodnega organa in drugih kolegijskih organov, so osebno odgovorni za vestno opravljanje samoupravljaljskih funkcij.

2. Delegati v DSI

Člen 102

Delegati v DSI so za svoje delo osebno odgovorni delavcem in delavskemu svetu organizacije združenega dela, v kateri so bili izvoljeni, ki ocenjujejo njihovo delo in ugotavljajo njihovo odgovornost.

Člen 103

Delegat ima pravico in dolžnost, da:

- posreduje stališče in predloge svojih volilcev ali delavskega sveta, odvisno od vprašanja, o katerem odloča DSI,
- usklajuje stališča z ostalimi delegati v okviru sprejetih smernic in navodil,
- zahteva stališča, smernice in navodila delavcev ali DS, kadar jih ni dobil ali pa niso bila zadostna,
- redno in objektivno obvešča delavce in delavski svet o svojem delu in o delu DSI, na način in v rokih, kot to določa samoupravni splošni akt njegove organizacije združenega dela,
- se redno udeležuje zasedanj DSI in vestno preučuje prejeto gradivo,
- dosledno spoštuje določila splošnega akta o delu DSI.

Člen 104

V primerih, ko ni prišlo do uskladitve stališč, morajo delegati obvestiti delavce in delavski svet o obravnavi na DSI ter zahtevati od njih nova oziroma dodatna stališča ali smernice in navodila.

Delegat, ki ne zastopa stališča delavcev in delavskega sveta, ne glasuje v skladu s sprejetimi smernicami in navodili, ne obvešča delavce

in delavskega sveta o svojem delu in delu DSI, kakor tudi o vprašanjih, glede katerih ni bilo doseženo soglasje delegatov, krši svojo delegatsko dolžnost in je odgovoren delavcem, ki so ga izvolili.

Člen 105

Delegat je odgovoren:

a) moralno-politično, za dejanja in postopke, ki niso v skladu z določbami tega poglavja ter določili drugih samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo delo, pravice in dolžnosti delegatov.

DSI lahko predlaga delavskemu svetu OZD, da proti delegatu, ki jo zastopa v DSI pokrene postopek ugotavljanja moralnopolitične odgovornosti;

b) disciplinsko zaradi kršitve reda na zasedanjih, v skladu z določbami poslovnika.

Proti delegatu, ki krši red na zasedanjih, lahko DSI sprejme enega od naslednjih ukrepov:

- kritiko na zasedanju,
- opomin,
- odvzem besede,
- odstranitev z zasedanja.

V posebno hudih primerih kršitve reda na zasedanju, lahko DSI predlaga pokrenitev postopka za odpoklic delegata.

3. Člani izvršilnih organov

Člen 106

Člani izvršilnih organov DSI so za svoje delo odgovorni DSI ter imajo pravico in dolžnost, da:

- vestno in odgovorno opravljajo naloge, ki so določene v zakonu, sporazumu in statutu SOZD,
- delajo in ukrepajo po smernicah ter nalogah DSI,
- poročajo DSI o svojem delu,
- se redno udeležujejo sej in poprej preučijo gradiva ter zahtevajo ob nejasnostih strokovna mnenja ustreznih služb,
- dosledno spoštujejo pravila o delu izvršilnih organov.

Člen 107

Delo in odgovornost izvršilnih organov in posameznih njihovih članov ocenjuje in ugotavlja DSI, delo posameznih članov pa tudi izvršilni organ.

Člen 108

Član izvršilnega organa je odgovoren:

- a) moralno-politično za dejanja in postopke,

ki niso v skladu z določbami tega poglavja ter drugih samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo delo, pravice in dolžnosti članov izvršilnih organov;

b) disciplinsko zaradi kršitve reda na sejah, v skladu z določbami poslovnika.

Proti članu izvršilnega organa se lahko uporabi enega od naslednjih ukrepov:

- kritiko na seji organa oz. zasedanja DSI,
- javno družbeno kritiko za dejanja in postopke pod a) ter
- opomin, odvzem besede,
- odstranitev s seje oziroma zasedanja zaradi kršitve reda na seji pod b).

V posebno hudih primerih, določenih v samoupravnem splošnem aktu, lahko DSI razreši posameznega člana ali celotni izvršilni organ.

4. Člani odbora samoupravne delavske kontrole SOZD

Člen 109

Glede predsednika in članov odbora samoupravne delavske kontrole, njihove odgovornosti in ukrepov, se smiselno uporabljajo določila tega poglavja, ki veljajo za delegate DSI.

5. Predsednik in člani poslovnega organa SOZD

Člen 110

Predsednik in člani poslovnega organa SOZD so za svoje delo odgovorni delavcem in DSI. Posamezni člani kolegijskega poslovnega organa pa so tudi odgovorni predsedniku organa.

Člen 111

Predsednik in člani kolegijskega poslovnega organa imajo pravico in dolžnost, da:

- vestno, strokovno in odgovorno opravljajo naloge, ki so določene v zakonu, s tem sporazumom in statutom SOZD,
- delajo in ukrepajo po prejetih smernicah in napotkih delavskega sveta SOZD ter izvajajo dogovorjeno poslovno politiko,
- skrbijo za optimalne rezultate poslovanja SOZD ter za organiziranje in usklajevanje delovnega procesa v SOZD,
- poročajo delavcem DSI, njegovim organom o svojem delu,
- se redno udeležujejo vseh zasedanj, sej in sestankov DSI in njegovih organov, na katerih morajo biti navzoči po službeni dolžnosti, ali na katere so vabljeni,
- dosledno spoštujejo pravila o delu poslovnega organa.

Delo in odgovornost predsednika in članov

kolegijskega poslovnega organa ocenjujejo in ugotavljajo delavci in DSI, delo posameznih članov poslovnega organa pa tudi njegov predsednik.

Predsednik in člani kolegijskega poslovnega organa so odgovorni kolektivno in posamično, v sorazmerju z njihovim vplivom na sprejetje ali izvrševanje sklepov, in sicer:

a) moralno-politično za dejanja in postopke, ki niso v skladu z zakonom, tem sporazumom, statutom in drugimi samoupravnimi splošnimi akti ter sporazumno dogovorjeno poslovno politiko;

b) disciplinsko zaradi kršitve reda na sejah poslovnega organa, zasedanjih DSI, sej izvršilnih in drugih organov v skladu z določbami pravilnika;

c) disciplinsko zaradi kršitve delovnih dolžnosti v skladu s samoupravnim splošnim aktom,

d) materialno za škodo, ki je nastala zaradi nepravilnega ali nevestnega dela poslovnega organa, predsednika ali posameznega člana.

Proti poslovnemu organu in njegovemu predsedniku ali članu, lahko DSI uporabi enega od naslednjih ukrepov:

- kritiko na seji, zasedanju DSI,
  - javno družbeno kritiko za dejanja in postopke pod a),
  - opomin,
  - odvzem besede,
  - odstranitev s seje, oz. zasedanja zaradi kršitve reda na sejah pod b),
  - disciplinske ukrepe po določbah ustreznega samoupravnega splošnega akta zaradi kršitve delovne dolžnosti pod c),
  - naložitev povračila škode, v skladu z določili samoupravnega splošnega akta pod d).
- V posebno hudih primerih lahko DSI razreši predsednika, ali posameznega člana, ali poslovni odbor v celoti.

VII. Izvrševanje samoupravnega sporazuma

1. Usklajevalni postopek

Člen 112

Podpisnice se obvezujemo, da bomo vsa ne-soglasja, ki nastanejo med nami v zvezi z izpolnjenjem tega samoupravnega sporazuma in drugih skupnih samoupravnih splošnih aktov, reševale na sporazumen način z medsebojnim dogovarjanjem in usklajevanjem stališč na DSI ali na drugih skupnih organih.

Člen 113

Kadar pri odločanju na DSI ni bilo doseženo soglasje oz. predpisana večina, DSI že med sejo prične postopek usklajevanja tako, da imenuje na predsednikov predlog usklajevalno komisijo, v kateri so zastopani tudi delegati udeležencev, ki se z odločitvijo niso strinjali.

V kolikor usklajevanje med sejo ni uspelo, se nadaljuje do prve naslednje seje.

2. Notranja arbitraža

Člen 114

Če usklajevalni postopek iz prejšnjega člena ni uspel, lahko vsaka stran prične postopek pred notranjo arbitražo.

Noben udeleženec v sporu pred notranjo arbitražo ne more odkloniti svoje udeležbe.

Člen 115

Notranja arbitraža je stvarno pristojna reševati iz pristojnosti prejšnjega člena vse spore, ki nastanejo v zvezi z izvrševanjem določb samoupravnih sporazumov, v zvezi s sklenitvijo in izvrševanjem pogodb in iz medsebojnih poslovnih razmerij.

Notranja arbitraža ima 6 članov in predsednika.

Vsaka stranka, ne glede na to, kolikor podpisnic jo tvori (sosporništvo) imenuje v arbitražo po 3 člane — vsi člani skupaj pa imenujejo predsednika kot sedmega člana.

Podrobnosti o uvedbi postopka, formiranju notranje arbitraže in o postopku pred arbitražo, vključno s procesualnimi roki, ureja splošni akt.

3. Odgovornost podpisnic

Člen 116

Proti podpisnici, ki ne izpolnjuje obveznosti po tem sporazumu, predlaga DS njenim delavcem, da pokrenejo postopek ugotavljanja odgovornosti in izrečejo enega od naslednjih ukrepov:

- razrešitev poslovodnega organa,
- odpoklic delegatov, oz. razrešitev organov upravljanja in razpis novih volitev.

VIII. Družbeno-politične organizacije

člena urejene v statutu SOZD Iskra, kakor tudi obveznosti samoupravnih in drugih organov do sindikata v skladu z ZZZD ter ostalimi družbenimi dokumenti, ki opredeljujejo vlogo sindikata v združenem delu.

Člen 117

V SOZD Iskra delujejo naslednje družbenopolitične organizacije:

- Zveza komunistov (ZK),
- Zveza sindikatov (ZS),
- Zveza socialistične mladine (ZSM),
- Zveza borcev (ZB).

Družbenopolitične organizacije SOZD Iskra so organizirane skladno s statuti oziroma statutarnimi dogovori in delujejo po svojih sprejetih pravilih in programih.

Člen 118

Podpisnice se obvezujemo zagotoviti družbenopolitičnim organizacijam ustrezne pogoje za njihovo delovanje. Samoupravni in poslovodni organi SOZD Iskra so dolžni družbenopolitične organizacije obveščati in jim dostavljati gradivo o vseh pomembnih zadevah poslovanja, obravnavati predloge družbenopolitičnih organizacij, do njih zavzeti stališča ter jih seznaniti.

Člen 119

Osnovne naloge družbenopolitičnih organizacij v samoupravnem sistemu SOZD so predvsem naslednje:

- dajejo mnenja in predloge k samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom in drugim splošnim aktom SOZD,
- oblikujejo načela kadrovske politike za izbiro članov organov upravljanja in poslovodnih organov,
- dajejo pobudo za sklic zborov delovnih ljudi za izvedbo referendumov ter vseh oblik posrednega upravljanja v SOZD Iskra,
- dajejo družbenopolitično oceno o delovanju organov upravljanja in njihovih izvršilnih organov ter poslovodnih organov in drugih vodilnih delavcev,
- dajejo družbenopolitično oceno o predlogih, ukrepih in rezultatih dela,
- dajejo pobudo za uresničevanje pravic in dolžnosti članov delovnih skupnosti skupnega pomena v SOZD Iskra,
- ščitijo interese delavcev.

Člen 120

Podrobneje bodo pristojnosti iz prejšnjega

IX. Pristopanje in izstopanje iz SOZD Iskra

Člen 121

SOZD Iskra je odprta skupnost za vse organizacije združenega dela, ki imajo sorodno programsko usmeritev.

Organizacija združenega dela, ki želi vstopiti v SOZD Iskra, sprejme ta samoupravni sporazum in s tem vse pravice in obveznosti, ki iz njega izhajajo.

O pristopu nove organizacije združenega dela odloča DSI v skladu z zakonom in tem sporazumom.

Člen 122

Izstop iz SOZD Iskra je mogoč le pod pogojem, da se s tem ne kršijo temeljni interesi delavcev drugih podpisnic ter interesi in pravice SOZD Iskra kot celote, ki izvirajo iz združevanja dela in sredstev ter medsebojnih obveznosti med podpisnicami.

Vsaka izmed podpisnic ima pravico, če meni, da so z izstopom kršene njene pravice iz prejšnjega odstavka, sprožiti spor pred pristojnim sodiščem.

X. Prehodne in končne določbe

Člen 123

Ta sporazum velja od dneva, ko je bil sprejet z referendumom v vseh TOZD ali enovitih delovnih organizacijah podpisnic.

Člen 124

Spremembe in dopolnitve sporazuma lahko predlaga vsak delavec, postopek za spremembo in dopolnitev pa se mora pričeti, če podajo obrazložen predlog:

- podpisnice,
- družbenopolitične organizacije,
- DSI,
- pristojna družbenopolitična skupnost.

Spremembe in dopolnitve tega sporazuma se sklepajo na osnovi sprejetih odločitev po postopku kot velja za sklepanje samoupravnega sporazuma.

Člen 125

Podpisnice soglašamo, da DO Iskra, Industrija baterij Zmaj začne z združevanjem izvedbe tržnih dejavnosti po določilih tega sporazuma s 1. 1. 1979 in zaključi združevanje do konca leta 1979.

Delovna organizacija Iskra—Industrija baterij Zmaj in DO Iskra Commerce bosta sporazumno izdelali program poteka združevanja tržnih dejavnosti pred koncem leta 1978.

Člen 126

Podpisnice se zavezujemo, da bomo v skladu z določili tega sporazuma do 31. decembra 1978 ustanovile novo delovno organizacijo skupnega pomena Iskra Inženiring za organizacijo in informatiko, v katero se bosta združili DO skupnega pomena Iskra CAOP in sedanji TOZD skupnega pomena Biro za industrijski inženiring.

Do ustanovitve in konstituiranja nove DO iz prejšnjega odstavka bo DO Iskra CAOP samostojno opravljal dejavnosti iz členov 3/d in 51 (s področja informatike), TOZD Biro za industrijski inženiring, ki se bo začasno konstituiral kot DO skupnega pomena, pa dejavnosti iz členov 3/e in 51 (s področja organizacije dela in upravljanja).

Do ustanovitve DO Iskra Inženiring za orga-

nizacijo in informatiko sta DO Iskra CAOP in TOZD Biro za industrijski inženiring ločena udeleženca in podpisnika tega sporazuma.

Člen 127

Do sprejetja splošnih aktov se uporabljajo sedanji statut in splošni akti SOZD Iskra v kolikor ne nasprotujejo določilom tega sporazuma.

Določbe statuta in splošnih aktov, ki ostanejo v veljavi, je treba uporabljati in tolmačiti v smislu določb tega sporazuma.

Člen 128

Vse splošne akte SOZD Iskra je treba uskladiti z določili tega sporazuma do 31. 12. 1978.

Člen 129

Obvezno tolmačenje tega sporazuma daje DSI soglasno.

Člen 130

Sklenjeni samoupravni sporazum se objavi v glasilu Iskra. Iste določbe veljajo tudi za objavo sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma.

VSEBINA

Uvod

I.	CILJI IN ZDRUŽENE DEJAVNOSTI	Stran 4
	1. Cilji združevanja	
	2. Skupno izvajanje	
	3. Skupno urejanje	
	4. Sporazumno usklajevanje	
II.	DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI	Stran 7
	1. Skupen prihodek	
	2. Poračun in rizik	
	3. Skupen dohodek	
	4. Izjemen dohodek	
	5. Svobodna menjava dela	
	6. Sredstva skupnih rezerv	
	7. Skupno denarno poslovanje	
	8. Udeležba v združevanju sredstev	
III.	PRAVNI POLOŽAJ	Stran 10
	1. Firma in sedež	
	2. Dejavnost	
	3. Pooblastila v pravnem prometu	
	4. Odgovornost	
	5. Zastopanje in predstavljanje	
IV.	ORGANIZACIJA	Stran 11
	1. Delovne organizacije skupnega pomena	
	A. Iskra Commerce	
	B. Iskra Interna banka	
	C. Iskra Organizacijski inženiring	
	D. Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo	
	E. Iskra Invest servis	
	F. Iskra Šolski center	
	2. Delovne skupnosti	
	A. Skupne službe	
	B. Glasilo Iskra	
V.	SAMOUPRAVLJANJE	Stran 14
	1. Organi upravljanja in odločanje	
	A. Delavski svet	
	B. Izvršilni organi	

- C. Poslovodni organi
- 2. Samoupravna delavska kontrola
- 3. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito
- 4. Koordiniranje delovnega procesa
- 5. Zagotavljanje dela znotraj SOZD Iskra
- 6. Obveščanje delavcev
- 7. Planiranje
- 8. Samoupravni sporazumi

VI. ODGOVORNOST ZA OPRAVLJANJE SAMOUPRAVLJAVSKIH FUNKCIJ	
1. Splošno	Stran 20
2. Delegati v DSI	
3. Člani izvršilnih organov	
4. Člani odbora samoupravne delavske kontrole	
5. Predsednik in člani poslovodnega organa	
VII. IZVRŠEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA	Stran 22
1. Usklajevalni postopek	
2. Notranja arbitraža	
3. Odgovornost podpisnic	
VIII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE	Stran 23
IX. PRISTOPANJE IN IZSTOPANJE IZ SOZD ISKRA	Stran 24
X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	Stran 24

BELEŽKE:

BELEŽKE:

BELEŽKE:

BELEŽKE:

